

עם "הנעורים":

באוסטריה-אונגריה: לשנה: 18.50 קראנען, לחצי שנה: 9.25 קראנען, לרבע שנה 4.70 קראנען.
 ברוסיה: לשנה 7 ר"כ, לחצי שנה 3.50 ר"כ, לרבע שנה 1.75 ר"כ.
 בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 16 מארק, באנגליה לשנה: 14 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 19 פֿרנק. החותמים על ה"עולם קטן", "הנעורים" לשנה שלמה ומשלמים את מחיר החתימה בפעם אחת מראש: באוסטריה-אונגריה: 15.50 קראנען. ברוסיה: 6 ר"כ; בשאר ארצות: באשכנז 13 מארק, באנגליה 12 שילינג, בשאר ארצות: 17 פֿרנק.

תנאי החתימה.

באוסטריה-אונגריה: לשנה 10.50 קראנען, לחצי שנה: 5.25 קראנען, לרבע שנה: 2.70 קראנען.
 ברוסיה: לשנה: 4 ר"כ, לחצי שנה: 2 ר"כ, לרבע שנה: 1 ר"כ.
 בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 9 מארק, באנגליה לשנה: 8 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 11 פֿרנק.
 מחיר כל נומר 20 קאפ', 50 העללער.
 בעד חלוף האדריסה 20 קאפ'.
 מחיר מודעות: בעד כל שורה קטנה 38 ה'. 15 ק'.

Krakau, (9 November) 1904.

חוברת נ'.

קרנאוו, א' כמלו תרס"ה.

תקן: פרת משה רבינו (שיר), אהרן ליבושיצקי. — בעל כסחון (אגדת עם), א. ז. רבינוביץ. — פגישת יעקב ועשו (ציור). — הגנבת הקטנה (ספור). — תרגום נח פינס. — אבו סלים הנוסע (מאגרות הערבים), פרופ' אפטרדינגר, (המשך), תרגום י. ד. רייבין. — ימי השוק הגדול בהודו, מ. רבינובין. — משפט חרוץ (בדיחה), צפנת. — נערה ספרדית (ציור). — ידיעות שונות. — נמר מתנפל על הפיל (ציור). — מכתבים. — מודעות.

פֿרת משה רבינו.

פֿרה פֿרה: "שָׁמְעוּ!
 אָמְרוּ אִם תִּדְעוּ —
 תּוֹרָה נָתַן מִי?"
 כָּל הַיְלָדִים עָנוּ:
 — מִשָּׁה נָתַן לָנוּ,
 וְאֵל נִתְּנָה לָּו.
 אָמְרָה פֿרה: "הֲפוּ!
 מָה פֿה כָּלְכֶם תַּעֲשׂוּ?
 אָמְרוּ קִטְנִים, לֵי!"
 — נִלְמַד, נִלְמַד תּוֹרָה,
 כִּי הִיא לָנוּ אוֹרָה,
 וְ"חֲדָר" עֲבָרֵי פֿה.

פֿרת משה רבינו
 בָּאָה אֵל "חֲדָרְנוּ" —
 זְמִרוֹם, זְמִרוֹם-זוֹם...
 שְׁאֵלָה הִפְרָה:
 "מִי הָעוֹלָם בָּרָא
 אָמְרוּ קִטְנִים, לֵי!"
 עָנוּ כָּאִישׁ אַחֵר
 כָּל הַיְלָדִים יחד:
 — דְּעֵי לָהּ, פֿרָה, דְּעֵי —
 אָרֶץ וְשָׁמַיִם
 וְכָל אֲשֶׁר בָּמִים
 בָּרָא אֱלֹהֵי.

קָחָאוּ בַּף הַיְלָדִים
 כְּרָבְרוּ נִצְּדִים
 תִּקְעוּ: תָּרוּ, תָּרוּ, תָּרוּ!
 — אֲמָרִי פִּרְתַנִּי
 שְׁלוֹם לֹו בְּשִׁמְנוּ —
 בִּי־בִסְבוֹם בִּי־פּוֹס־פּוֹס...
 אֲהַרְגֵן לִיבֹו שִׁי־צָנִי

סָחָה פִּרְהָ שְׁמָחָ:
 "אֶסְעָה וְאֶלְכָה"
 וְאַתֶּם "חֲמִשׁ" קָחוּ;
 אֲשׁוּב אֶל מְעוֹנִי
 אֶסְפֵּר לְאָדְנִי —
 וּמְרוֹם, וּמְרוֹס־רוֹם...

ה בעל במהוון. ט

(אגרת עס.)

אָז צָהָה הַנְּסִיף אֶת מְשָׁרְתָיו וְנִבְיָאוּ שְׁמָלוֹת רַבּוֹת
 וְשִׁנּוֹת, מִהֵן יִקְרוּת עֶרְבָ צִרְרוֹת בְּצִדּוֹר אֶחָד.
 — הַזְּכוּל לַתֵּת לִי בְּמַחְרָן עֶשֶׂר פִּרְשׁוֹת? — שְׁאֵלָהּ
 הַנְּסִיף.

— אָדְנִי הַנְּעִלָה — עָנְתָו הַרוֹבֵל — הַשְּׁמָלוֹת תֵּאֲלֶה
 שְׁנִים שְׁקָלִים רַבִּים וְאֲנִכִי אִישׁ עָנִי; רַק שְׁלָשִׁים וְחֹבִים
 יֵשׁ לִי, אֲשֶׁר לֹוֹתִים מִמֶּנֶּדֶי. לֹו יִבְעֵתִי, כִּי קִנְיָה קְדוּלָה
 כְּזֹאת נְכוּנָה לִי הַיּוֹם, כִּי אֲזִי לְוִיתִי יוֹתֵר. כְּדוֹךְ יֵי תֵּבֵל
 וְיִרְעִים, כִּי אֶפְרַם הַרוֹבֵל אִישׁ יִשְׂרָאֵל וְנִאֲמָן וְגַם מְלִיִם לִי
 גַם מֵאָה שְׁקָל.

— תֵּלֵא אֲמַרְתִּי לָךְ, כִּי עֶשֶׂר פִּרְשׁוֹת אֲנִי רוֹבֵשׁ
 בְּמַחְרָן — קָרָא הַנְּסִיף בְּזִרְעָמֹת. — תֵּלֵא אֲדֹנָי אֲנִי
 לְמִנְיָי.

נִישַׁפְחוּ אֶפְרַים לְנְסִיף וַיֹּאמֶר: אִוְדָה יֵי עַל חֲסָדָךְ
 הַגְּדוֹל אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי הַיּוֹם! וַיּוֹצֵא אֶת עֶשֶׂר הַפִּרְשׁוֹת
 וַיִּתֵּן לְנְסִיף. אֲזִי הָרִים הַרוֹבֵל אֶת הַחֲבִילָה לְשֵׁם אוֹתָהּ
 עַל שְׁכָמוֹ וְלֹא יָבֵל, כִּי לֹא הָיָה כּוֹ כֵּחַ; וַיּוֹצֵא הַנְּסִיף אֶת
 עֶבְדּוֹ, לְשֵׁאת אֶת הַחֲבִילָה עַל שְׁכָמוֹ וַלְהַבְיָאָה אֶל בֵּית
 הַיהוּדִי.

וְהַעֲבֵד הָיָה שׁוֹנֵא אֶת הַיהוּדִים מֵאֵר, אֶךְ אֵינוֹם הָיָה
 הַפַּעַם לַעֲשׂוֹת אֶת מִצְוֹת הַנְּסִיף.

הַעֲבֵד הִלְךְ עִם מִשְׁאֵ הַחֲפָצִים, וְהַרוֹבֵל הַיהוּדִי לְפָנָיו
 עַד בּוֹאִם אֶל בֵּיתוֹ תִּקְמָן שְׁעֵמֶד בְּאִוִּזוֹ סְמָשָׁה C צָרָה
 וְנִרְפָּשֶׁת בְּקִצָּה הַעִיר.

אֶשֶׁת אֶפְרַים הַשְּׁתוּמָמָה לְמִרְאָה כָּל הַשְּׁמָלוֹת
 הַיְקָרוֹת שֶׁהִבְיָא אִישָׁהּ, אֶךְ הִיא סָפֵר לָהּ אֶת כָּל הַתְּפֵר
 אֲשֶׁר עָשָׂה יֵי עִמּוֹ, אַחֲרֵי אֲשֶׁר נוֹאֵשׁ כִּמְעַט מֵהַשְּׁתַּפֵּר
 בַּיּוֹם הַהוּא.

C רחוב קסון וצרי.

אֶפְרַים הַרוֹבֵל הַתְּהַלֵּךְ כָּל הַיּוֹם בְּחוּצוֹת פְּרָנֵי, כָּל
 הַיּוֹם לַחֵט הַשְּׂמֵשׁ אֶת רֵאשׁוֹ וְהֶאָבֵק שֵׁם מִחֲנִיק לְצִוְאוֹתָו,
 וּפְרָנְסָה לֹא מִצָּא. לַפְּנוֹת עֶרֶב כִּשְׁל כּוֹחַ, רִנְלִיו הַתְּהַנְּהוּ
 בְּקִבְרוֹת וְנַחַל וְעָה שְׁטַח עַל פְּנָיו הַצְּנוּמִים וּבְקֵר אֲמַר
 לְשׁוּב אֶל בֵּיתוֹ כִּפְחִי נִגְשׁ.

אֲזִי עֵבֵר עַל פְּנֵי חֲצֵר הַנְּסִיף מִיִּשְׁל הַעִיר; אֶל הַחֲצֵר
 הַהִיא לֹא קָרָ מְעוֹדוֹ. יוֹדֵעַ הוּא שֶׁכָּל בְּרִי הַנְּסִיף עָנִים
 מֵאֵר, וּמִתְנַפְּלִים עַל כָּל עָנִי הַבָּא אֶל הַחֲצֵר; וְקִרְיִסְטוֹף
 עֶבְדּוֹ שׁוֹנֵא אֶת הַיהוּדִים וְתַמִּיד הוּא מִתְקַלֵּם בְּהֵם לְהַרְעִימָם.
 אוֹיְלִם עָתָה כְּאֲשֶׁר אֶפְסָה תִקְנָה מִמֶּנּוּ לְהַשְׁתַּפֵּר, וּבְבֵיתוֹ —
 הוּא יוֹדֵעַ — מִצְפִּים אֲשֶׁתּוֹ וְנָגְיוֹ כְּכִלְיוֹן עֵנִים לַפִּרְשׁוֹת
 אֶחָדוֹת שְׁנִיבִיא לָהֶם לְקִנּוֹת לַחֵם, שֵׁם אֶת נַפְשׁוֹ בַּכֶּפֶל וְנִבְוֵא
 אֶל הַחֲצֵר...

הַנְּסִיף וְאֲשֶׁתּוֹ יָשְׁבוּ עַל הַמַּעֲקֶה וַיִּרְאוּ אֶת הַיהוּדִי
 כָּאֵ הַחֲצֵרָה.

— הָיָה נָא נִצְחָק מִעַט בְּרוֹבֵל הַיהוּדִי הַלְוָה הַבָּא
 הָיָה — אֲמַר הַנְּסִיף אֶל אֲשֶׁתּוֹ.

— לָמָּה נִצְחָק בְּאִישׁ עָנִי? — אָמְרָה הַנְּבִירָה — טוֹב,
 כִּי נָחַן אוֹתוֹ בְּנִדְבָה וְהִלְךְ לֹו.

— בְּנִדְרִים וְשִׁנִּים! בְּלִים וְשִׁנִּים!... — קָרָא אֶפְרַים
 בְּקוֹל נִחַר.

וּכְרַגַּע הַתְּנַפְּלוֹ עָלָיו הַכְּלָבִים בְּנִבְיָחָה נִירְאָה,
 וְקִרְיִסְטוֹף הַעֲבֵד מֵהָר עִם הַפְּטָטָטָא שֶׁפָּדְרוֹ לְנִרְשׁ אֶת
 הַיהוּדִי.

אֲזִי הַנְּסִיף רָמְזוֹ לְעֶבְדּוֹ, כִּי יִרְפֵּי מִמֶּנּוּ.

— בֹּא, יְהוּדִי הַבִּיטָה, כִּי יֵישׁ לִי חֲפָצִים וְשִׁנִּים לְמַכֵּר
 לָךְ — אֲמַר הַנְּסִיף וַיִּשְׁחַק בְּכָל פִּהָ.

וַיִּבֵּא הַיהוּדִי כּוֹשֵׁל וְרוֹעֵד מֵאִמֵּת הַנְּסִיף.

מן היום ההוא והלאה, היה סר אפרים מדי חדש בחדשו אל חצר הנסיך; ובכל פעם קנה שם בווז דברי חפץ שונים שהרויח מהם כמעט לכל הוצאות החדש, ובכל פעם השתמחה לנסיך ויורה לוי חסדו. באשר קרבו ימי חג הפסח הלך אפרים אל חצר הנסיך ויהי נכון לספר באוני הנסיך את ערך חג הפסח ואת הוצאותיו הרבות, אולי יוסיף לו הפעם עוד אינה בנה, או כלי.

אולם בפעם הזאת היה הנסיך סר ונעף. — מה זאת? — חשב הנסיך בלבו — אנכי עושה חסד עם היהודי הזה והוא מקבדך תמיד רק את אלדיו, אותי מיטיב, הוא מקבדך בכרכה קצרה ובשפה רפה. הבה, אפוא, אנסה הפעם ואראה מאין יושעוהו אלדיו. הנסיך קבל את אפרים בסכר פנים יפות, אך לא מקר לו מאומה.

— אין אתי היום מאומה, מה למכד לך, — אמר הנסיך — בא בחדש אחר. — צר לי מאד, — אמר אפרים — בחדש הזה הוצאותי כפולות, כי חג הפסח לנו בחדש הזה.

— ודעתי, ודעתי — ענהו הנסיך — בימים מקדם נצלתם בחדש הזה את מצרים, אבל עתה אין גם למצרי מאומה, ולא תנצל אותו, גם הכנסותי מעטו מפני המלחמה. והשנה היתה שנת בצרת...

— אם בן אין לי להשען, אלא על אבי שבשמים — ענהו הרובל בכמתה, וישתחו לנסיך ויצא. ראה העבד הרע, כי שב היהודי ריקם מאת פני אדניו, וישמח לאירו ויחרפהו וילעג לו, ואפרים שמע עלבונו והחריש.

בפחי נפש שב אפרים הביתה והפעם התנפלה עליו גם אשתו בחרפות וקללות, על אשר שם תמיד בטחונו בנסיך מיטיבו ולא פנה אל עסקיו בתריצות כמלפנים. ויצר לאפרים מאד, ויפן פניו אל הקיר ויתפלל תפלת מעריב בכונה ויבך חרש. אחר ישב ללמד הלכות פסח. עודנו יושב והוגה בספר, והנה פתאם נשבר החלון לרסיסים ובעדו השלף אל תוך הבית דבר מה פרוץ כבד פתכנית ילד קטן. קול תרדה התפרץ מפי אפרים ואשתו; שניהם מששו את הנוף הרך כפגור ילד, ויתחלחלו.

— אין זאת — אמרה האשה — כי יתפצו שונאינו להעליל עלינו, כי רגנו ילד נוצרי ללוש בדמו את המצות. האשה וקרה, כי בדבר הזה קרה לאבי אביה, אשר שמו צורקיו נוף ילד מת במרתפו. וברדתו אל המרתף להוציא את

תינו אשר הכין שם לחג, ראה את נבלת הילד וימס לבו בקרבנו. אך הוא התאושש מהר, ויצו וישיקו את התנור וישם את פגור הילד על העצים ויהי פלו למאכלת אש. כליל הסדר באו השוטרים והשופמים לבקש את הילד המימת ולא מצאו וישובו בכשת פנים.

— גם אנתנו נעשה עמה כמו שעשה אבי אבי — אמרה האשה ותלך ותשק את התנור.

אולם כשבקש אפרים להרים את הסגור מעל הארץ, ראה כי לא ילד הוא, כי אם קוף.

ובאשר הניע אותו נפלו מפיו שקלי זהב אחדים. ויתפלא אפרים על הדבר הזה, ויאמר: אין זאת כי אם מטמון שלח לנו יי לחג הפסח.

אז נתחוו את הקוף, וימצאו בו עוד בשלשים שקלי זהב ונתהו שמחת אפרים ואשתו גדולה מאד, וממחרת יצאה האשה לשוק ותקן לחג הפסח כל מאכל תאנה ויין טוב לרב וגם בנדים קנתה לה וילדיה.

* * *

ובליל הפסח בשעה שישבו אנשי הבית וספרו ביציאת מצרים והנה איש דופק על הדלת. האשה נבהלה, אך אפרים חזק את לבו באלהים ויאמר: אל נא תפחדי אשתי, הלא ליל שמורים לנו הלילה הזה, ואלהי ישראל הוא שומרנו.

אז פתח את הדלת וירא והנה — הנסיך בא. — אנכי — אמר הנסיך — הקשחתי את לבי ממך בבואך לבקש ממני עזרה לפני החג; עתה נמלכתי ואמר: אלכה נא ואראה איך יהוג אפרים שלי את חגו, והנה עיני רואות, כי אגנם ענך יי והספיק לך לצרכי החג. — בן, אדני! — יי לא יעזב את הבוטחים בו, ויספר לו אפרים כל אשר קרהו, לא כחד ממנו דבר.

אחרי שחקרו ודרשו, נודע, כי הקוף היה של הנסיך, וימים אחדים לפני חג הפסח הביאו אל אוצר הנסיך שקים מלאים שקלי זהב תבסן הגובר, ויבא מן השקלים בשניו. ראה הקוף את מעשה הגובר, ויבא גם הוא מן השקלים וישם בפיו ויבלעם, אז צבתה בטנו וימת.

אז לקח עבד הנסיך, צורר היהודים, וישלף את נבלת הקוף אל בית הרובל.

— אנכי לא חפצתי לתת לך מאומה מדי, — אמר אז הנסיך לאפרים בשחוק — והנה אצל לך אלהים מרכושי לכבוד החג הקדוש כלי ידיעתי.

אל פסגור ויסקינד רבינוביץ.

פְּנִישַׁת יַעֲקֹב וְעִשָׂו.

הַנְּבִנָת הַקְּטָנָה.

(ספור).

לֹא לְשׁוֹחַ בְּכָל יוֹם לִפְנֵי אַרְחַת הַצְּהָרִים וְאַחֲרֵיהֶם, וּלְפָנֵי צִאֲתָהּ לְבִשָׁה כַּפְּעַם כַּפְּעַם אֶת בְּגָדֶיהָ הַחֲמוּדוֹת וְעֲדִינֶיהָ הַקְּרִיִּים הַרְבֵּה יָתֵר מֵאַלֶּה, שֶׁהֵיוּ לְאַמָּה הַמְּתָה, אֲךֹּ הִיא הִלְכָה לֹת לְבָדָה וְאוֹתָהּ עֲזוּבָה לְשִׁבְתָּהּ עַל הַחֲלוֹן וְלִהְיֹת עַל מַטְפַּחַת הַתְּכַלֵּת, אֲשֶׁר בְּפָרוֹם.

פַּעַם אַחַת לֹא יָכְלָה עוֹד הַיְלָדָה הַעֲנָנָה לְמַשֵּׁל בְּרוּחָהּ, וְתֵאֱמֹץ לְבָהּ, וְתִגֵּשׁ אֶל אִמָּהּ, וְתִבְכְּ שָׁנָה, כִּי תִקַּח עִם אוֹתָהּ אֶתָּה, בְּלִכְתָּהּ לְשׁוֹת.

— מַה תִּדְבְּרִי פְתִיחַ? קִרְאָה הָאֵם בְּקֶצֶף — וּמָה יֵאֱמְרוּ הַבְּרִיּוֹת, בַּעַת אֲשֶׁר אֲתִרְאֶה עִמָּךְ בַּחוּץ? הָאֵם לֹא תִדְעֵי כִּי נִבְנָת אֲתָּה? יְלָדִים גְּבֻנִים לֹא יִלְכוּ לְשׁוֹת, לְבַל יִהְיוּ לְצֹחֵק בְּעֵינֵי הַעוֹבְרִים.

הַיְלָדָה הַחֲרִישָׁה וְתִרְדַּד לְאַרְץ רֵאשִׁתָּה, בַּיּוֹם הַהוּא כִּצְאֵת הָאֵם אַחַר אַרְוַחַת הַצְּהָרִים לְשׁוֹת, כִּדְרָכָהּ בְּכָל יוֹם, עֲלֶתָהּ הַיְלָדָה עַל הַשְּׁלָחַן הַקָּמֹן, הַעוֹמֵד לְפָנֵי הָרִאִי וְתִבְנוֹן בּוֹ... הֵיא, אִמָּת נְכוֹן הַדְּבָר: הִיא נִבְנָת וְמָה גְדוֹלָה עוֹד הַמּוֹטְרָתָהּ! אִזּוּ יִשְׁכְּבָה עוֹד הַפַּעַם עַל סֵף הַלּוֹנָה וְכִשְׁעִינִים מְלֹאוֹת דְּמָעָה הַבִּיטָה לְמַרְמוֹם, שָׁם, בְּפָרוֹם יוֹשְׁבַת אִמָּהּ וְאוֹתָהּ עֲזוּבָה פֹּה כְּלוֹמָר בַּחֲדָרָהּ, בּוֹדְדָת וְעֲזוּבָה, הִיא תֵּלֵא אֶתְכֶּה אוֹתָהּ מְאֹד מְאֹד וְתִשְׁעֲשַׁע אוֹתָהּ עַל בְּרִפְיָהּ וּמִיָּד יוֹם לְקַחַת אוֹתָהּ אֶתָּה לְשׁוֹת... אַחֲרֵי־כֵן הַחֵלָה לְחַשֵּׁב מַחְשְׁבוֹת עַל־דְּבַר הַמּוֹטְרָתָהּ:

— וּמָה יֵשׁ שָׁם בְּתוֹכָהּ — דְּבָרָה הַיְלָדָה לְנַפְשָׁהּ — הֲלֹא יֵשׁ אֶל־נְכוֹן דְּבַר־מָה בַּחֲמוּטְרָת גְּדוֹלָה כְּזוֹאת? —

תִּקְוֵי חֲלָף, כִּבְּא חֲחָרָף, חֲרוּו עוֹד יוֹתֵר פָּנֵי הַיְלָדָה וְתִחַלֵּשׁ מְאֹד עַד אֲשֶׁר לֹא הִיָּה כְּהָ בַח לְשִׁבְתָּהּ עַל סֵף הַלּוֹנָה וְתִאָּלֵץ לְשִׁכְּבַת בַּל גִּיעַת בְּמַטְרָתָהּ, בְּכִלּוֹת הַפְּתִיחַ, וּפְרָחֵי הָאֲבִיב תִּרְאִישׁוּנִים, הוֹדְרָאֵי הַתְּכַלֵּת, הַצִּיצוֹ וְעִיר שָׁם וְעִיר שָׁם מִמַּעֲבֵה הָאֲדָמָה, בְּאֶה אֵלֶיהָ בְּאֶחָד הַלִּילוֹת אִמָּה הָאֲהוּבָה, וְתִסְפֹּר לָהּ מַה טוֹב וְמָה נָעִים שְׁבִתָּהּ שָׁם בְּפָרוֹם, כִּדְבָרָהּ, שֶׁרָה לְפָנֶיהָ שִׁירָה נִפְלְאוֹה, שִׁירָה גַּעֲיָמָה כְּאַחַת הַשִּׁירוֹת אֲשֶׁר שֶׁרָה לָהּ בַּיָּמִים מְקֻדָּם בְּשִׁכְבָּהּ בְּעִירִיקְתָּהּ וְהִיא יִשְׁנָה אוֹתָהּ.

לְאִשָּׁה אַחַת הִיָּתָה בַת יְהוּדָה, יְלָדָה רַפְת־לֶחַם וְלִבְנַת פְּנִים; וְעוֹד בְּדַבָּר אֶחָד גְּבִדְלָה מִיֹּתֵר הַיְלָדִים, כִּי בְּלִכְתָּהּ לְשׁוֹת עִם אִמָּהּ, הַבִּיטוּ אַחֲרֶיהָ הַעוֹבְרִים תְּמִיד בְּתַמְחוּן וְיִתְלַחְשׁוּ אִישׁ עִם אַחֵיו וְכֹאֲשֶׁר שְׂאֵלָה אֶת אִמָּהּ, מַדּוּעַ יִתְבּוֹנְנוּ כֹּה כֹּה בְּנֵי הָאָדָם, עֲנָתָה לָהּ תְּמִיד הָאֵם בְּגַעֲיָמוֹת: — אֶל־נְכוֹן, בְּתֵי, עַן כִּי שְׂמַלְתָּךְ יָפָה מִשְׁמֹלוֹת יֹתֵר הַיְלָדוֹת.

אֲךֹּ בְּשׁוֹבֵן הַבִּיטָה, לְקַחַת הָאֵם תְּמִיד אֶת בְּתָהּ עַל זְרוּעוֹתֶיהָ, וְתִתְבַּקְּעָה וְתִגְשַׁקְּנָה, וְכַעֲצַבַת נִסְתָּרָה דְּבָרָה: — בְּתֵי הַנְּעִימָה, הַמְּדִתִּי וְנִשְׁמַת אִפְּי! מַה תְּהִי אַחֲרֵי־תֵךְ, בַּעַת אֲשֶׁר אֲמוֹתָהּ? אִין אִישׁ בְּתַכְלֵל, עִם אֲבִיָּה אֵינְנוּ יוֹדֵעַ, כִּי בְּתֵי־אֵל הַנֶּה, יוֹנְתִי, הַמְּדִתִּי!

פַּעַם אַחַת חִלְתָה הָאֵם מַחְלָה עֲזָה וּבִיּוֹם הַתְּלִישִׁיעִי לְחִלּוֹתָהּ מְתָה, אֲבִי הַיְלָדָה הַתְּנַפֵּל עַל מִשַׁת הַנּוֹעַת, וַיִּצְעַק, וַיִּבְרַךְ וַיִּנְיַן שְׁעַר רֵאשׁוֹ, וְכִמְרַ נְפִישׁוּ קִרְא, כִּי יִקְבְּרוּהוּ אִתָּהּ יָחִיד, אֲךֹּ רַעֲיוֹ וְכָל קְרוֹבָיו דְּבָרוּ עַל לְבוֹ וַיִּנְתְּמוּהוּ, וְהוּא הִתְנַחֵם לְאִט לְאִט וַיִּשְׁכַּב לְעַבּוֹדָתוֹ, וְכִמְרַם תַּעֲבֹר שְׁנַת־הָאֶבֶל, לְקַח לּוֹ אִשָּׁה אַחֲרָת, יָפָה וְצַעֲיָרָה מִהָרְאִישׁוֹנָה, עִם עֲשִׁירָה מִסְּנָה, אֲךֹּ לֹא טוֹבַת לֵב כְּמוֹתָהּ.

מִתְעַת הִיא, מִיּוֹם מוֹת הָאֵם, יִשְׁכְּבָה לָהּ הַיְלָדָה תְּמִיד מִתְבַּקֵּר עַד הָעָרֵב בּוֹדְדָה עַל סֵף הַחֲלוֹן בְּתִרְדָּתָהּ, כִּי אִישׁ לֹא שָׁם אֵלֶיהָ אֶת לְבוֹ וְלֹא הִלָּךְ אִתָּהּ לְשׁוֹת, פְּנִיָה הַלְכִינוּ עוֹד יוֹתֵר, וְקוֹמְתָה לֹא גְדָלָה בְּשָׁנָה הָאֲחֵרוֹנָה אֲךֹּ בְּמַעֲט.

כִּבְּא הָאֵם תִּחְרָשָׁה בְּבִירָת, הַשְּׁכָרָה הַיְלָדָה בְּלִבָּהּ: „עֲתָה נָשׁוּב לְלִכְתָּהּ מִיָּד יוֹם בִּיּוֹמוֹ לְשׁוֹחַ בְּנוֹ מוּחָצָה לְעִיר, מַה נָּעִים לְהִתְהַלֵּךְ שָׁם בְּמִסְלּוֹת בֵּין הַעֲצִים הָרָמִים לְאוֹר הַחַמָּה הַכְּרָה וְלִהְיֹת בְּשׁוֹשְׁנִים הַיְפָה־רְפִיּוֹת, הַצּוֹמְחוֹת שָׁם כְּרֵב תִּדְרֹן!“ וּמַעֲוֹנִים הִיָּה בְּרֵחוֹב צַר וְאֶפֶל, בְּמִקּוֹם לֹא חֲדָרוּ מַעוֹלָם קִרְנֵי הַשָּׁמֶשׁ, וְגַם כִּשְׁבַת הַיְלָדָה עַל הַחֲלוֹן וְהַבִּיטָה לְמַרְוֹם, גִּרְאוּ הַשָּׁמַיִם לְעֵינֶיהָ כְּמוֹ מַטְפַּחַת־תְּכַלֵּת קַטְמָה. מִהַשְּׁבַת הַיְלָדָה לֹא קָמָה: הָאֵם הַחֲדָשָׁה אֲמָנָם הִלְכָה

— בשמים אין כל הכדל בין בני האדם. אך ראי-נא
 הלא אינך עוד גבנתי
 לדברים האלה נגע הפלאך בקצה כנפו בגב תילדה.
 ותחוסרת נפלה ארצה ותשכרי. —
 ומה זה היה כתוכה?
 שתי כנפים לבנות נחפות בכסה — היא פרשה אותך,
 כאלו למדה לעוף זה כבר. ותעף עם הפלאך לפרום,
 לאור השמש הכהיה, הפפיץ קרניו וקבו משמי התבלת,
 שם בשמים ישבה אפה המזכה ותחפה לבואה ברועות
 פתוחות, תילדה עפה חישקל אליה ותשב על כרפיה.
 פרגים נח פינס.

למהרת הפקר מצאו את הילדה שוכבת מתה במטתה.
 — הרף מבכי! קראה האם התדשה אל אישה: — לילדה
 האמלה טוב מותה מחייה.
 האיש לא ענה דבר, אך הגיע פיגון ראשו ויאנה —
 עוד ביום שהוא שמו את הילדה בכור ויקברוה; וכשוב
 אבי הילדה וכל ההולכים אחר המטה לבהיתם, עף מפרומים
 מלאך-אל ויחד בכנפיו הגדולות והלבנות פשג על הקבר
 וידפק בו. בן-נגע יצאה הילדה מקברה, והפלאך בשר אותה
 כי בא לקהתה לפרום, אל אפה האזהבה. לב הילדה פחד
 מרב שמחה, ותשאל את הפלאך: האם גם לילדים גבנים ותנו
 לעלות השמימה? ועל זאת ענה הפלאך בצחק נעים:

אבו סלים הנוסע.

(מאגדות הערבים "אלף לילות ואחר").

מ א ת

פרופיסור אפטרדינגר.

(המשך).

תשוקתי לדעת אח תכונת האי, אשר הוטלתי עליו למרות
 רצוני.

בעברי הלאה מהחוף מצאתי אנשים האוספים
 פלפלים. הם קבלוני באהבה ונידו לי כי בעוד ימים
 אחרים ישובו אל ארץ מולדתם, וכי נכונים הם לקחת
 אותי אתם. כמובן נתרציתי לדבריהם, כי מה יכלתי עשות
 אחרת. באנו אל עיר הבירה ויציינוני לפני המלך. גם
 המלך הטה אלי חסד ויקראני בפעם בפעם לכא אל
 ארמונו. קורות חיי לבוהו מאד, ולכן נמל עלי לספרם
 באזניו. ונען פי שם המלך עינו עלי לטובה, לכן כבדוני
 כל אנשי העיר.

נהי היום וארא את המלך רוכב על סוסו תיערה
 לצוד ציד, והסוס איננו חבוש, ואבין כי כל יושבי האי לא
 ידעו מאומה מבלי הרקבה. שאלתי את פי המלך על
 הדבר הזה. "כן היה תמיד" ענה המלך; פה בארצנו לא
 ידעו מאומה מהדברים אשר דברתי.

ונען בי טוב טוב לרפב על סוס חבוש כבר
 (וכרקבה). לכן עמלתי להכין פלי רקבה לפי דרכנו.
 דרך הערבים. בהביני את כל אלה, הביאתים אל המלך
 ואחבש בהם את סוסו. המלך עלה על הסוס ויגם לרפב

המסע הרביעי.

המנוחה והפרגע בביתי. — החל אבורסלים הנוסע
 לספר ביום המחרת. — לא לבכוני לארץ ימים. קניתי רבקה
 רבה ואסע דרך ארץ פרס אל אחד החפים. ורדתי באניה
 ההולכת לארץ הדו ואסחר בדרפי אל ארצות רבות.
 נהי היום, בהיותנו רחוקים מהנבשה, ותתחולל סערה
 נוראה ואניטנו עלתה שמים ותרד תהומות. מהרנו להסיר
 את מפרשי האניה, אבל כל זה היה ללא הועיל. הסער
 התנורר פתמת שאון ונהדפנו מגל אל גל. וידיחנו אל שן
 סלע, ובין רגע נשברה האניה לרסיסים, וכל האנשים
 והרכוש ירדו תהומות; רק אני לבדי נשאיתי אחוז באחד
 מפרשי האניה.

הסער קם עד מהרה לדממה, וכעבר שעה אחת
 ראיתי מרחוק באפק השמים אי גדול, אשר נסחפתי אליו
 בשטף המים. עברתי בשלום בין דבני הים ואשל על
 היבשה. לא אוכל לתאר לפניכם מה גדלה שמחתי
 בדרך פף רגלי על אדמת האי. אולם ובר המקרים
 השונים, אשר קרוני במסעי הראשונים, העציבני ויחרידני.
 אולי שומם הוא האי הזה ואין בו כל מחנה להסתות
 את נפשי. גם הקופים, הנחשים, הענקים, אוכלי-האדם,
 כל אלה עלו ברוח דמיוני ויחרידוני. ולכן חזקה עלי

*) стремна.

עליו, ולבו עלו להמצאתי החדשה, ויבוע לי תודתו וימי לי מתנות רבות.

לא ארכו הימים וכל גדולי המלך ושיריו ואחריהם גם עשירי העם, חלו את פני להכין פליירבקה לצרכם. כמובן שלמו לי בעד עבודתי ביד רחבה, ובקרב הימים עשרתי עשר רב.

באחד הימים קראני המלך לבא אליו ניאמר אלי: "ידע תדע אבויסלים, כי יקרתי בעיני מאד, ולמען הראותך את אהבתי, הנני נבון לתת את היפה והעשירה בכנות עירנו לך לאשה."

"מלך אדיר! - ענית בענוה, רב תודות לך על חסדך, אשר הגדלת אתי עד היום, ועל חפצה לדאג לעתידותי; אולם את הטוב הזה, אשר אמרת להטיב עמדי לא אוכל לקבל, כי יש לי אשה ובנים בעיר מולדתי בגדה, ואדיר כל חפצי לשוב לעירי ולביתי!"

"חסר מלבך כל שממון ועצב, ענה המלך, "במחלתך לך פה אשה חדשה ונלה לך בנים ובנות, תאשר בארצנו וחדלת להתענגע אחר ביתה, אשר עובת, זה הוא רצוני, ולכן אל תוסיף דבר אלי עוד בדבר הזה. מקריתם יחגו את חתנתך."

כל תוכחותי לא הועילו, ואני נאנסתי לעשות בדבריו, ובכן לקחתי לי אשה בארץ נכריה, אשה נכבדה, עשירה וטובת לב; אבל נפשי כלתה אל אשתי הראשונה, אשר עובתיה לאנחות בעיר מולדתי, ויגוני גדל בפלים מבראשונה.

נהי היום, וארא והנה אשת אחד ממכירי מובלה לקרבות, ואחריה נמשך המון אדם רב ואלף גם אני ללות את המתה, הכלנה עמדה מחוץ לעיר על יד גבעה קטנה, ופה נגלה לעיני מחנה נורא, אשר לא ימוש מקרב לבי עד יום מותי.

על ראש הגבעה ראיתי מערה אפלה חצובה בשן סלע, ומסביב למערה התנצבו נושאי המתה הבן בפענל. אל המערה הזאת הורידו בראשונה את האשה המתה, ואחריה - את אישה התי. בראשונה הושיבוהו על מטה שחורה ונשימו לפניו שבעה כפרי לחם וכד מים; אחריו בן הורידוהו בחבלים עמק, עמק אל ירפתי המערה אל אשתו המתה, על פתח המערה שמו אבן גדולה, - והאמלל נקבר חי.

בראשונה לא הבינותי מאומה מפל אשר ראו עיני, ואשאל את פי האנשים הנצבים עלי, למה הורד האיש אל תחתית המערה, ויענוני במנוחה שלמה, כי לפי מנהגם על האיש להקבר חי עם אשתו המתה ולא ישוב עוד לביתו. אנכי הוספתי לשאל אם באנם או ברצון יעשה תקבר הנה? - ויענוני: "חק הוא ולא ישנה! המערה הנה הפריע את מנוחת נפשי, פלצות

אחותני ואחונדה, בשותי לנגדי כי אשתי מתה, ועלי לרדת חיים שאולה יחד עם שוכני קבר, ורק לשני ימים לחמי וימי נתיים, ואחרי כן עלי לגוע ברעב במעמקי אדמה, ותשוקתי להנצל מן האי ולשוב לביתי גדלה עוד יותר.

חבלתי תחבולות להמלט מהאי, אך תחבולותי לא עמדו לי, ומסת זאת חלטה אשתי ובאחר הימים נגעה ותמת.

התקנה לאור באור חסוים עוד לא עובתני, שרם עשיתי את כל אשר ביכלתי להושיע לי, מהרתי אל המלך, התנפלתי לפניו ארצה, התחננתי על נפשי הוכחתו, כי נר אנכי בארץ הזאת וחקי המדינה אינם ידועים לי, וכי לו ידעתי את החק הזה, כי עמה לא לקחתי לי פה אשה, אבל תוכחותי לא הועילו, המלך הבטיח לעשות לי כבוד גדול בתקברתי, והוא בעצמו ובקבדו יובילני אל קבר, אבל יותר לא יוכל עשות למעני.

היום הנורא בא, ואני הובלתי לקברות יחד עם אשתי המתה, והמלך וגדליו עוטרם עלינו מסביב, אבל בכבוד הזה לא נחמתני, קבאנו אל הגבעה נפיתי עוד הפעם להתחנן על נפשי, הראיתי לדעת לכל הנוצבים, כי הם מילדותם הסבינו עם הרעיון הנורא - להקבר חי יחד עם נשיהם המתות, בעוד אשר לאיש נכרי כמוני הדבר הזה חדש ונורא הוא ולא אכילנו, דברתי עוד דברים הנוגעים עד נפש שומעיהם, ואשר עלו על לבי במר נפשי, בין כה וכה והאנשים הורידו אל המערה את מטת אשתי, וכמעט פליתי את דברי, אחוו גם כן, וכמו לא דברתי דבר הושיבוני על המטה השנית, ואת שבעת כפרי הלחם ואת כד המים שמו על ידי, ולמרות צעקתי ובכני הורידוני מהר אל פי המערה.

הורדתי אל מערה חצובה בשן סלע, גדולה ואפלה, המלאה צחנת פגרי מתים, על פי המערה גללו אבן גדולה - ואני נטרתי מארץ חסוים, לא יכלתי נשוא עוד את יגוני המר ואפל באין אונים ואתעלף.

בעבור שעה פקחתי את עיני, וארא אור כהה יחדר אל המערה מפעל בעד סדק צר, חיש עלה הרעיון בלבי לטפס על הקיר, להגיע עד הסדק, להרחיבו ולהמלט מן המערה, אבל לא יכלתי לטפס על הקיר כנכוב ולחפר בצור באגרופי ובאצבעותי, כי סלם לעלות עליו וכלי מלאכה לעבוד בהם לא נמצאו פה, ובכן נשארתני על מקומי.

נשאתי עיני כה וכה לראות את אשר סביבותי לנה האור הכהה החודר אל המערה, את כל אשר ראיתי פה לא אבה לתאר לפניכם, מיראה מן אעורר בקרבכם געל נפשי, אבל בין הדברים המעוררים ונגעה ראיתי גם חפצים יקרים ואבני חן, אשר בהם יקשטו את המתים

בבאם אל קבר. אך מה יושיעוני אלה. בעבור שעה, החל הרעב להציקני ואשמח מאד, כי יש לי כמה לשבור רעבוני. אולם לכמה ימים ישפק לי לחמי? כברי הלחם היו קטנים מאד, עד כי יכלתי לאכלם ביום אחד. אבל למרות מצבי הנזרא, חפצתי להאריך ימים ולכן נמרתי בלבי לאכל רק כפר, כפר ליום ולשנות את מימי בדאגה. ביום השלישי, באשר החל האור לחדר בעד הסדק בפעם השלישית, ואני יושב על משתי ואוכל בשממון את כברי השלישי, והנה גרמה לי, כי שמעה אזני מרחוק קול שאון קל. בראשונה חפצתי ממקומי בחרדה, אבל עד מהרה נגה זיק תקנה בלבי. נשתי בלט אל המקום, אשר משם נשמע קול השאון, והנה – לא אדע אל נכון, יוכל היות, כי שניתי-גרמה לי באפלה, כמו חיה בעלת ארבע רגלים בורחת מפני. נשתי באפלה, נאלץ בדרך, אשר בה נשלמה החיה, ונדע לי כי מארבה היא המערה מצדה זה. השאון גם לדממה, ואני עמדתי על מקומי, ואחכה עד אשר ישנה הקול עוד הפעם. בעבור רגעים אחדים נשמע השאון שנית במרחק לא רב, צעדתי עוד הפעם צעדים אחדים, ונאנשש באפלה, והחיה נסה מפני שנית, חביתי לשובה עוד פעם וגם נשמע קול השאון בשלישית. מהרתי לצעד בדרך, אשר בה ברח החיה, אולם המערה הולכת הלוך וצרה, וגם התקרה שפל תשפל, ועלי להזהר לכל אגף את ראשי בקיר. בקרבי אל ירדתי המערה, התבוננתי ונארא מרחוק כמו בוכב מאיר לנגדי.

כפיתי את עיני בפפי, לכל זכני אור היום בערוץ. בעונג רב שאפתי אל קרבי את האור הבריא והנה, המקום אשר עליו עמדתי, היה פר נרחב, מקף משלשת עבריו בשני סלעים ומעברו הרביעי נבילהו הים, ובכן יכלתי עשות אחת משתי אלה: לטפס ולעלות על הסלע ולשוב העירה, או להשאיר על מקומי ולחכות עד העת, אשר תבא אנה לקחת אותי.

הרעיון הזה, אשר במצב אחר ובמקרה אחר נכל להקב לי יגון ותוקה, לא הפריע את מנוחתי הפעם. שבותי שנית אל הקבר לקחת את כברי הלחם הנוחרים ואת פד המים, כי רעבתי. בשברי את רעבוני, וזכרתי את הערבים ואבני-הסן הנמצאים במערה. אמרתי אל לבי: "אם תבוא עוד הפעם בחברת אנשים, כי עתה טוב, טוב לך, אם יהיו סחת ירך הספצאים הנקרים האלה". מהרתי עוד הפעם אל המערה, צברתי את אבני-הסן אל מטלית בה, נשאתין אל שפת הים, נאחזה בכליון עינים לבוא נאלתי.

ימים אחדים אלצתי להכליג על סערת רוחי ההומיה. כבקר אחד ראיתי אנה גדולה שטה על פני הים לא רחוק מהחף, הרימותי קולי ונאקרא, גם הניפותי ידי וארמו לנוסעי האניה, למען יתבוננו כי ויראוני, וגם השגתי את מטרתתי. עד מהרה באה סירת-דונה קטנה, ותעבר אותי ואת חוני אל האניה. לנוסעי האניה ספרתי, כי נשברה אניתי בלבים, ועל דבר יתר קודמתי לא הגדתי להם דבר. האנשים אספוני ברחמים גדולים אל אניתם ואפע עמהם אל אני ונדי. שם עשיתי חיל במסחרי, ואשוב הביתה ברכוש גדול. את רב עשרי ואשרי בביתי אין לתאר. אולם הצלחתי ואת לא מנעתני משום פעמי להרד בפעם החמישית, ועל דבר משעי זה אספר באזני אורחי הנקרים מחר בציהרים.

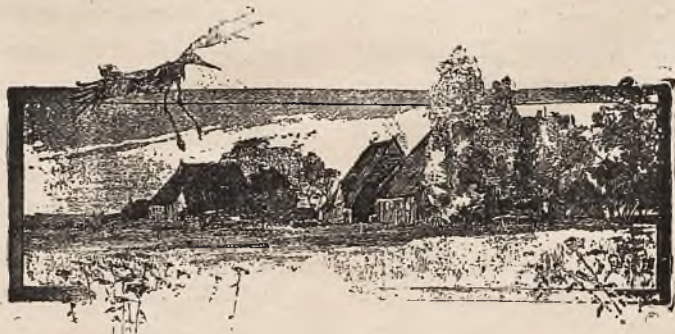
לפי דפק בחוקה מרב שמחה, לבי הגיד לי, כי אור היום הוא, וכי לפני יש מוצא מן המערה, ונרד בו עברה הסדה, האה, מה הנדד שמחתי, כהגיעי עד הפתח ואוכל לעבור דרך בו ולצאת להפשי!

בזהירות יתרה צעדתי הלאה, והפוכב ינבל מרגע לרגע, כפי אשר אני הולך הלוך וקרב אליו, ותקנתי תאמצני, כי המוצא הזה יוציאני מאפלה לאורה. בעוד רגעים אחדים – ואני עובר דרך בו ועומד על שפת הים ושמש הבקר זורחת עלי.

אבורסלים הנוסע פלה את ספורו ניתן לאבורסלים הסבל מאה אדרבמונים, נשפרד מעל אורחיו עד יום המחרת.

(עוד יבא).

פרגוס י. ד. ריבין.

ימי השוק הגדול בהדו.

מאת

ירבו כל היום בתפלות ותחנונים ונקריבו קרבנות לאלהי-
הרע "סיבה" לשבך את פעם ולהסיר ידו הקשה מעליהם.
לפנים הקריבו יהודים גם קרבנות אדם, אולם משבאו
האנגלים אסרו את הדבר, והם יוצאים עמה ידו חובתם
בצומות וענני גוף שונים ובקרבנות שנקריבו מסבחר צאנם
ויקרבם.

כאשר ילכו מי תואר נגמם הלוד ותסור ויחרכו עד
הפדרנה האחרונה בסוף הדיש הצמבר, יתחילו ימי השוק
הגדול "בלהפד" אשר ישתרע על כפר גדולה של שבועה קלומטר
מרבועים בנחל היאור שנתובש. הנחל הזה מלא פגרי כל עוף,
כל דגה וכל עץ נרקב, שהשאירו הפנים אחריהם; ופחנות
שלמות של צפרים יורדות עליהם ועמות אף השלל הרב.
אל השוק הגדול ותקדוש הזה יבאו גם מהזים היותר רחוקים,
אשר באפסי הארץ, לערב מערבם ולעסק במסחר וקנין, או
לקחת חלק בעבודת האלילים הנעשה שם כרב כבוד ויקר.
בתחלה יגהרו אל המקום הנועד המונים המונים עניים,
ערומים ורעבים מתושבי ככל הארץ בנגליה, שעזרם מפראת
נחשת צפד על עצמותיהם הכולמות, ובעיניהם הפבריקות
פקדנת רעב יעוררו רחמים בלב רואיהם, ויבקשו נדבות.
אחריהם יבאו יושבי הנפות היותר עשירים: מלהרה ופשבך
בנגרים רחבים ולבנים, ומצנפת אדפה גדולה תבושה לראשם,
וכגני החרים האמצים גדלי תקומה ורחבי השקם. תכרך
הגדולה הריקה והשוממה התקף בומים אחרים לעיר גדולה,
עם רחובות רבים וארבים, שמשני עבריהן שדרות אינסוף
של בתים קטנים הפנויים מקנה נסוף והמר לבן, בבתים או
בסכות האלה, המלאים חלאה, רפש ותמכה ישובו האזרחים
ירח שלם, משך ימי השוק, ולעתים קרובות פוזצות ביניהם
מתלות מסכנות ומתבקקות שונות.

מלבד השמחה הגדולה המקצוע לבגן הפתים, תשאיר עוד
כפר גדולה מאד למקום השוק. שם יקומו מהרים שורות
רבות של תניות, עשיות מפר לבן, ובהן ישימו את סחורתיהם

הארץ היותר כרוכה ונפלאה בקדמת אסיה היא ארץ
הדו. אדמתה הדישנה והפוריה מצמיחה שפע כר דישן ונבנה
בקומת איש, וכל הנמעים היותר טובים ונפלאים כהבל, מעין-
הלחם ואנזוי-הקוקוס עד קני הספר, עלי-טבק ונמעי-תה;
בעמקה הגדולים הפשתרעים למרחבי אוקן מתנשאים
יערי-עד, שלא דרכה בהם רגל אדם והם מלאים אריות וכפירים,
שנהבים, קופים ותפיים; ונהרותיה הגדולים אינדם ונגמם עם
כל הנחלים הרבים הפשתפכים אליהם מלאים דגה ותנינים,
קלפות-חמט נפלאות וחיות-הפנים למכירה.

אולם יושבי ארץ הדו, במצאם הכל מוכן לפניהם
בארץ רחבת-ידיים זו, שלא יחסר כל בה, התפנקו ויתעדנו
ויהיו לעצלים. למרות רב כפי החרשת ומסלות הכרז, שבו
שם האנגלים כובשי הארץ נשארו ההדים פראים מואסר-
עבודה כשהיו, החולכים ערומים למחצה ומבלים את רב עתם
בדמיונות והלומות בהקין ובעבודת אליליהם הרבים.

ימי האנמים והכרכות הגדולות, אשר בוערים הסוככים,
יבאשו במנה-האזיר החם בעתותי הקיץ וישרצו יבחושים
קטנים מאד הפשחיתים את האויר, גם תואר הגדול נגמם
העולה על גדותיו בימי הנשמים ושומם במרוצתו שטח גדול,
ישוב בחרבני-קיץ אל נבולות הפיו הראשונים, ועוב אחריו
לכל ארכו, במרחק רב של כמה מאות מיל, המון פגרי עוף
ותיה הפעלים צהנה וכאשה, מזה יפרץ תמיד הנגף, ומחלות
שונות מתהלכות בארץ פקטב ושמות שמות בין יושביה,
העולים למליונים רבים. הדו היא גם ארץ-מולדת הפנפה-
השחורה והחלירע אשר יפרצו להם לפעמים דהך גם לאירפה,
לדבר ולנה לעתים קרובות גם הרעב הבא מחסר ידים
חרוצות לעבד את האדמה המזכה, העושה מאה שערים,
והיהודים, תחת להשתדל ליבש את האנמים הנכאשים והכרכות
הירוקות והנרפשות, ולהקים סוללות על חפי היאור נגמם,
כדי לשים לו מעצור בעד שומם מימיו, תחת לעבד את
האדמה הפוריה בהרצות פפים להרבות את יבולה -

התאחזנו תנומה הוא שם את ידיו בלולאות של תבל התלויות מלמעלה וישן מעמד; זה עומד וידיו נשואות למעלה כל היום, והשני שוכב על מפת מסמרים ודמו שזתת על גוו בורם דק, למראה כל הדברים האלה ילפש קהל הרואים רוח קנאה קדושה, והפץ כביר של עגווי תשובה ויסורי עון מתנבב כם. או התחיל עבודת-הגלולים היותר חשוכה ונגבדה.

או יצאו הדים אחרים מן הפתחה וזכרו שירים, ויילילו ויצלצלו במצלמים ויקשקשו בכלי זמר "טס-טס". לקול האותות האלה ירוץ כל העם למקום מיוחד, ששם נמצא בור עמוק, אשר איש מתלקחת בו ומעלה עשן ולבה. מפעל לבור עומדת הצובה של עין נבחה ובראשה קשור חבל ארז. או יצא מן הקהל אחד תפתנדבים ויפשט את בנדיו, ואחרי קשרו את רגליו אל החבל יסמר את קצו השני לאחדים למשך בו והוא יתלה וראשו למטה מפעל לשלהבת-האש. הוא מודה לאילולו בקול גדול על היסורים של אהבה הממקרים עונותיו, וכל העם מתפלל ומיליל בתמוז רב בשעת רצון זאת ומחלים בחוקה את פני אלהי-הרע "סיבה" ואילולת-הפנות "קלי" כי ישיבו מעליהם את אפם. בתם התפלה ותפקשות יגשו להקרכת הקרבן. לפני תמונת-עין שחורה ונוראה של האלילה "קלי", העומדת על ראש נבכה נבחה, ושנחשים וצפעונים יתפתלו בענקים לנגרותיה, יובא צפור-עזים גדול. את ראש הקרבן מניחים על מצבת-עין, אחד הבהנים מנסך על פיו מי היאור גנגם הקדוש בעיני יהודים, מפני "שהאל הגדול" ברתמה" טבל בהם את בשרו. להשני מניף את הנרזן ועורפו. אז יאמרו הבהנים לחשים ידועים, ההשפעה הקדושה התנבב מאד על העם, ולמשוכת התמוז אין קצה. הכל מתנשאים ברגשת קנאים, רצים, מתהוללים, צועקים ומיללים בנהימה משנה, מכים באגרופם על חויהם, תולשים את שערותיהם ושורטים את בשרם בצפרניהם עד שפך דם — וכל הכפר תהיה לתרבת אלהים!

בנמות היום, בשכל הקהל שוכב באין אונים מכה ופצוע ארצה, וימשך בקרן וכל מי שביקלתו לקום הולך ושכ אל ביתו.

מ. רבינוזין.

השונות, אשר הביאו על הבשת גמלים, או בעגלות ארבות אסורות לערים קטנים וסוסים קלים. שם אפשר למצא מיני סוהרה רבים מאד: קדרות-נחשת, מזרקים ומחבות מפגנס, מטנה משי וארגמן עם ציורים שונים, קטיפה (סמט) מופזה, אצבעות ועגילים ושרשרות ותבלין, אדרות-שער יקרות ועורות חיות ממלאים תבן; מנהגות, פרחי-שושן וכל פרי הארצות החמות, צעצועים וקשומים שונים מעץ שחור וכחל, מכסף וזהב. לפני החגיגות יושבים התנגנים על הארץ, רגליהם מקפלות תחתם, ובפיהם מקטרת ארבה עשויה מעין-קוקוס, שטפב הדו מערב באפיוס ופרחים עשן בו. לפעמים הם קמים ומתקרבים זה אל זה, ומשוהחים יחד ועושים תנועות גדולות ומשונות בדברים; וכאשר יעבר על פניהם איזה קונה יתפשו בלם בכנפות שמלתו הארבה, כל אחד מושכו אצלו ומכירו בקול גדול, כי צריך לשלם להאנגלים שבע מאות וחמשים פרנק מס-השוק, ועל כן הוא צריך להרבות פדיונו.

כאשר יעברו ימי המסחר והקניון, ותתנועה בין התמוז הגדול הנדחק בין שורות החגיגות המעט מעט, מתחילות להראות פנים חדשות: הבורות גדולות של קבצנים ערומים, מענים ושהופים כעין, המכסים בפצעים ונגעים מפר רגלם ועד ראשם, ולהקות פקירים (גזירים וקדושים) שכל בשרם מכסה באפר ועל צוארם חרוזות טבעות של עצמות קדושים, הולכות וכאות בשורה ארבה, הם עושים להם במת-עין מיוחדת וישבו עליה במעגל, רגליהם כפופות תחתם, ובפרשם שמשיית-התבן על ראשם הקרת, יתנועעו בכל גופם, ויקראו בספריהם הקדושים ובפרשם אותם בתנועות ידיהם, ובתוף בד יבקשו נדבות מן העוברים עליהם.

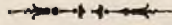
היום האחרון של השוק קדוש בלו לעבודת האילולים, ליסורים וענוים לכפרת עון. אז יראו מראות נוראים. פה איש שיבה עומד זמן רב בלי נוע בראש קרח מגלה תחת קני השמש הקודרים באש פלדות; ושם מתגלגל על הארץ איש ערום, שכל בשרו מכסה באפר והכל דשים עליו ברגליהם, מבלי שישמיע האמלל אף אנחה וצעקה אחת; פה עומד איש אחד המראה את עצמו לעיני תקהל תחת הצובה של עין בכוכים והוא עומד על רגליו מבלי שבת זה שלשים שנה, וכאשר

משפט חרוזין.

(בדיחה).

הלך לדרךכו. וכבאו לעירו אל בית שלמה נתן לאשתו את מכתב אישה ויאמר לה:

— שלמה אישך מסר לידי חמשים רבב ויאמר לי: "תן לאשתי כמה שאתה רוצה". ועתה הא לך רבב אחד. כי אני חפץ לקחת לי ארבעים ותשעה רבבים. — אשת שלמה קללה חרפה אך אחרן לא חת מפניה ויאמר בנחת:

— הנני נותן לך כמה שאני חפץ! ובראות אשת שלמה כי אחרן לא יאות בשום אפ לתת לה יותר מרבב אחד. ותקלל גם את אישה השומה קללות נמרצות; בקצפה פתחה את המכתב אשר שלח לה אישה נתקראהו. ופתאם אורו עיניה ונתקרא. — לך אתי אל הרב וכאשר יגור אמר. פן יקום. — וילכו אל הרב. וישמע את ריבם ויאמר אל האשה:

— אמנם הסביל שלמה אישך עשה בהאמינו לאחרן. כי לא ירבה בשכר טרחתו!... ומה אעשה לך עתה. בתי? אז מסרה לו האשה את מכתב אישה. — וכמה אתה חפץ באמת בשכר טרחתך? — הוסיף הרב לשאל את אחרן — אך אל נא תעשק את האשה בהרבותך בשכרך!

— אני רוצה ארבעים ותשעה רבבים! — ענה אחרן — לא פחות!...

— אם בן קח לך שקל אחד ולאשה תן — ארבעים ותשעה! — חרץ הרב את משפטו.

צפנת.

שלמה המלמד פגש ברחוב את אחרן הפרסור. וליד עיר מולדתו.

— שלום עליכם!
— עליכם שלום!
— ומה שלומך?
— שלום! הנני נוסע לעיר מולדתי.
— טוב מאד — אמר שלמה — הנני חפץ לשלח חמשים רבב לאשתי. התאות לי לקחתם מידי ולמסרם לי? —

— אם תתן לי בשכרי מחצית הכסף. אשר אתה שולח בדי ועשיתי בדברך.
— תהפית בשנעון אחרן?! — קרא שלמה בתמהון — חמשה ועשרים רבב אתה רוצה בשכר הולכה של חמשים רבב! ורבב אחד לא די לך בשכר טרחתך?...
— לא! אני חפץ חמשה ועשרים רבב. אם אתה נותנם לי — טוב! ולא — והלכתי לדרך ולא אקח מידך מאומה.

שלמה חשב מחשבות רגעים אחרים ואחרי בן אמר: — טוב מאד. אחרן! הא לך חמשים רבב ואתה תן לאשתי כמה שאתה רוצה. אך הואל נא לקחת מידי גם מכתב ונתתו לאשתי.

— בחפץ לבב! — ענה אחרן. שלמה נכנס אל אחת החניות ויקח מכתב לאשתו ויקפלהו ויקחב עליו: "חל בחדרני" (ותרם לפל ולקרא בו) בחרם דרבנו גרשום) ויצא וימסרהו לאחרן עם חמשים הרבב אשר אמר. ויברכו איש את רעהו ואחרן

נערה ספרדית.

פרס לתלמידים בארץ ישראל. - הגער הראשי של הציונים בארץ ישראל הודיע ב"השקפה" היוצאה בירושלים מודעה זו: להתלמידים והתלמידות שבבתי הספר בארץ ישראל.

הגנו מודיעים בזה לתלמידים והתלמידות בבתי הספר שבצירים ובמושבות, כי קצבנו פרס (מתנה) בעד המכתבים המכתרים שיחברו על ידיהם, והמכתב מכתב נחומים מילדי ציון להירש הנקר של מנהיגנו שמעון בן בנימין זאב דקטר הרצל. וזכרנו לברכה. המועד האחרון הקבוע לחבור המכתב הוא סוף הדש פסלו.

(א) כל מחבר מכתב ישלח שתי מעטפות: באחת המכתב תתום בשם בדוי, ובשניה השם הבדוי ושמו המפורש.

(ב) את המכתבים יבקרו הגער הראשי ביחד עם האדונים דוד גלוי, אל געור בן יהודה עוזר בהשקפה ומרדכי קרישעבסקי.

(ג) הפרס הראשון יהיה "ספר מדינת היהודים" של דקטר הרצל בכריכה מהדורה עם תמונת המנוח הגדול ביחד עם בנו יחידו, והפרס השני יהיה כל שירי יהודה ליב גרהון עם תמונת הדוקטור הרצל.

כל המכתבים ישלחו על שם האדון מאירוביץ במושבה ראשון לציון.

מבליה של נהב לסופר עברי. - הסופר המלמד מר בר רטנר מוילנה וזה לקבל מאת הוד קיסר רוסיה מדליה של זהב על עבודתו המועילה בספרות תולדות ישראל ובחוד בער ספרו האחרון "אהבת ציון בירושלים" פרושים ובאירים על התלמוד בירושלמי.

בעד חבור הספר הזה קבל כבר מר רטנר גם את הפרס הספרותי בסך שלש מאות ועשרים רבל שעל שם ל. מ. רוזינטל. גער גבור. - בפרט ארטור הנצור עתה על ידי היפונים נמצא בקרב חיל הרוסים גער אהד בן שלש עשרה שנה, שמו זויב, בן אחד האופיצרים, והוא לוקח חלק במלחמה ומפליא את לב כל החיל באיץ לבו. שלש פעמים התנגב הגער הזה ועבר בין גודי היפונים הרבים והעצומים ויבא ידיעות חשובות אל ראש המנהג המנדשורי אשר בליאון וישב בשלום פרט-ארטורה. פעם אחת נפל בידי היפונים ונקחהו בשביה, אף הוא ברה וימלט. היפונים ראוהו מרחוק ויירו בו ויפצעוהו, אף הגער הגבור לא עמד וקרץ הלצה עד באו פרט-ארטורה ויבא ידיעות מליאון.

הגער הזה קבל כבר שני אותות כבוד של גיאורגי ובמרוכ וקבל אות כבוד לשלישי.

הגער בליאון. - הגער בליאון שאליה היו נשואות בימים האחרונים עיני כל יושבי תבל, נחשבת בין ערי מנדשוריה היותר עתיקות. לפי דברי פותבי דברי תימים של הפינים עומדת בליאון

זה אלפים שנה. בהסמניה של מנדשוריה לוקחת בליאון מקום חשוב מאד. היא היתה משפן משפחת המושלים "ליאו" אשר העמידה הרבה מושלים, שפעלו הרבה למנוח התפתחות המסחר. ההשפלה וחרשת המעשה במנדשוריה. עתה נשארו זכרונות מאת משפחת המושלים הזאת, רק מצבות עתיקות וגם שם העיר בליאון. בין המצבות הנזכרות מתנוסס היכל-אלילים, אשר בו נמצאים הרבה פסילי זהב וכסף עשויים באמנות נפלאה. בליאון היא עיר יפה מאד. עיר המסחר של תבואה, פול ובהמות. מספר התושבים בליאון הוא ששים אלף נפש. בתוכם נמצאים שני אלפים רוסים ומאה ארפים. על ידי מסלת הברזל עלה ערך העיר עוד יותר, ממשלת רוסיה קבעה בחרבין את מושב הפקידות הראשית של הממשלה, ואת בליאון היא חושבת למרכז המסחר של עמק "ליאוהה". אחר שפרצה המלחמה תנה בליאון הגנרל ליוביץ, שממש השניה על תנועת צבא סין על יד גבולת מנדשוריה, והגנרל קורפטקין קבע את מושבו בליאון בסוף חרש אפריל. מיום בא קורפטקין התפצרה בליאון על ידי הפירות וסוללות עד מאד, עתה נפלה בליאון בידי היפונים אחרי אשר ענביה הרוסים ויסונו אהור למקדון.

מספר העתונים בעולם. - בגרמניה יוצאים לאור לא פחות מהמשת אלפים וחמש מאות עתונים, ומהם שמונה מאות יומיים. בצרפת יש רק אלפים שמונה מאות ותשעה עשר, ומהם רק הרבע יומיים. באנגליה מדפיסים שלשת אלפים עתונים שונים ובהם שמונה מאות ותשעה יומיים. איטליה המסכנה מסתפקת בארבע וארבע מאות עתונים.

אחריה באות לפי הסדר: אוסטריה, ספרד, רוסיה, יפן, שוויציה, בלגיה, הולנד, הונגריה, ומנקה וביולגריה. המספר הנולל של כל העתונים היוצאים לאור באירופה הוא עשרים אלף.

באמריקה נדפסים לא פחות מחמשה עשר אלף עתונים למיניהם, ובהם שנים עשר אלף וחמש מאות במדינות המאחדות לבדן.

באסיה שלשת אלפים עתונים: אלף וחמש מאות מהם נדפסים בסינייה, אלף במושבה האנגלית בהודו וחמש מאות ביותר המדינות.

באפריקה השחורה יש רק מאתים עתונים ושלושים מהם יוצאים במצרים.

על אודות אוסטריה אין המספרים מדויקים. מה שברור הוא כי מעטים העתונים בחלק העולם הזה, אולי מאה. הנהיכי בן יוצאים לאור בעולם שמונה ושלושים אלף ושלוש מאות עתונים.

על חיי העם ועל חמצו המדיני לא כתבו ב"עתון" החזא אף מלה אחת. איש לא העז גם להזכיר בדפוס את שם המיקרו, גם לא את שמות השירים הגדולים והעשירים בעלי החלואות והעקרים.

רק אחרי שנת 1854, אחרי שכתרו ארצות הברית באמריקה ויפוגיה ברית מסחר ואחר אשר פתחו היפונים את חפי ארצם לנרמנים, לאנגלים ולצרפתים, התעורר בלב היפונים תשוקה לחקות את מעשי האירופים. ואחר המרד ביפוגיה, כאשר ישב המיקרו שנית על פסא המלוכה בשנת 1868, יצאו כבר ביפוגיה שנים שלשה עתונים.

וכאשר התקדם העם היפוני, עד כי כלם יודעים קרוא וכתב, התרבו מספר העתונים במשך זמן קצר בערך באופן מפליא. בן אנו רואים, כי בשנת 1878 הגיע כבר מספר העתונים למאתים וששים ומספר הגליונות שנדפסו בעתונים ההם עלה לעשרים ושמונה גליונים.

עתה יוצאים ביפוגיה יותר מארבע מאות עתונים יומיים ואחדים מהם יוצאים פעמים אחדות ביום במספר יותר ממאת אלף גליון.

את הידיעות האחרונות והנכבדות הם מוציאים בהוספה מיוחדת, ונושא עתונים מיוחד, לבוש כתנת כחלה ועליה כתוב באותיות גדולות שם העתון, ריץ ברחובות העיר למפור את ההוספה. וכן עומדים היפונים בדבר הזה בשורה אחת עם כל עמי אירופה הנאורים, אף בדבר אחד יש להם ליפונים מה לקנא בעמי אירופה והוא — הכתב הפשוט והאלף-בית הקצר שיש לעמי אירופה. כי ליפונים יש בעשרת אלפים אותיות, מלבד הנקודות ועל העובדים בבתי הדפוס לעבד בגודים ובמחנות אותיות כאלו. תחת אשר לעמי אירופה מספר האותיות רק עשרים וחמש, והעובדים בבתי הדפוס שם הם גערים מבני עשר עד בני חמש, גערים מהירים והרצוצים מאד העובדים הרבה ומקבלים שכר מיצט.

והעתונים שם שונים הם בדיעותיהם ובכתבם. יש גם ירחונים למורים כמו, ההשקפה הפדגוגית, ורחונים לדיעת המסחר, לעבודת הארצה ולכל מקצועות החיים. גם בעד בני הנעורים, ובחוד בעד הילדים יש שם ירחונים עם ציורים נפלאים היכולים להיות בפינים למופת לחבריהם הירחונים המצירים היוצאים באירופה. ("הצפה")

סביב הארץ. — ההשקפה מודיעה: הולך-רגלי סביב הארץ מצון במינו סדר את מערכת ה"השקפה" בשופני זה. הארון ברונה אינו צעיר לזמים. הוא בן 64 שנה והישיש הזה סבב את פדור הארץ ברגליו, מפילה מובן, כי לא בשמונים יום כי אם בשבע שנים. בשנת 1896 יצא מפרו בלי פרטה בקיסו ועבר את אירופה אמריקה, אפריקה, אסיה, והנה שב עתה למקום צאתו לפרו. במקומות אחדים הראה נפלאות בכתב ההליכה ברגל. מן העיר שטיף ועד קונסטנטיין באליה, שהוא מרחק של 126 קילומטר עבר הולך הישיש הזה ברגליו בשבע עשרה שעה. הארון ברונה אמר, כי ירושלים עשתה עליו בכלל רושם יפה, רק הפרוץ אחד הוא מוצא פה: מתפללים בה יותר מדי.

והעתון המביא את המספרים האלה חשב ומצא, כי בערך לכל יושבי החבל, שהם מליארד וחצי נפש, יוצא לאור רק עתון אחד לכל שנים ושלושים ארץ ושש מאות נפש.

בית הספרים בירושלים. — בירושלים בבית הספרים הלאמי שלנו, ערובים ומספרים באולם ארץ אחד המשה ועשרים אלף ספר.

לעמית זאת מזדעזע, כי בבית הספרים הלאמי הצרפתי שספרים יש מיליון שמונה מאות ושלושים אלף שש מאות וחמשים גרף.

ובמספר הענקי הזה לא נכללו מאות אלפי הירחונים, העתונים, המאספים, החוברות, הכתבים המצירים השונים.

ולמען הכיל את עולם-האותיות הזה, בנו לפני מאות שנים בית הגדול פעיר קמנה, ובו שלש עליות, אף בלו התמלא כבר בספרים, ולכן בנו אגף חדש בעל שתי עליות, גם זה לא היה די, ונפתרו להתקין אוילמים צדדיים ממין ומשמאל לבנון, אף גם זה לא הספיק ונכתרו לחפר מתחת לבנון מרתפים רחבים ועמקים, שישם שמו את כל המותרות. לצערם של המנהלים הסר גם פעת מקום, אז יותר נפון לאמר: אין עוד מקום כלל אפילו לספר אחד והחליטו לבנות בית חדש גדול פי שנים, פי שלשה מהבנון הנכחי.

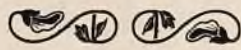
לפי עדות מנהלי בית הספרים נוספים בקל שנה על צרמת הספרים לפחות עשרים אלף פרקים חדשים, ועד בית הספרים מוציא לאור רשימה חדשה של ספרי הבית הלאמי, שבעה עשר פרקים גדולים ועבים נדפסו כבר, ובה נגמר אף האות ב'. ועתה צאו וחשבו כמה פרקים יצאו עוד.

ואחרי כל זה אין עוד בית הספרים הפריסי שלם. מליונים ספרים חסרים לו.

(השקפה).

עברים בהודו — בסביבות העיר במפי אשר בהודו נמצאים אלף ומאתים ושמונים יהודים המדברים בלשון הקדש, בלומר עברית, והיא לשון-אמם. עליהם יאמר כי באו להודו עוד במאה החמש עשרה למספר הנוצרים ומהם באו שמה עוד במאה השמינית, היינו: לפני יותר מאלף ומאה שנה. היהודים אשר בקולכה, נפת בזמנו, נקראים בשם "בני ישראל" ונחלקים לשתי מפלגות. המפלגה האחת נקראת "היהודים הלבנים" הבאים במשא מתן עם אחיהם היהודים היושבים בקדמת אסיה וצבע עורם הלבן השתמר עד היום, והמפלגה השנית נקראת: "היהודים השחורים". הם לקחו להם נשים מננות הודו ועל פן דומה מראה פניהם למראה עם הארץ. היהודים הלבנים" אומרים על אחיהם "השחורים", כי מוצאם מבני הגרים ואין דם ישראל נזול בעורקיהם.

העתונים ביפוגיה. — לפני איוה עוד עשרות שנים לא היו עוד עתונים ביפוגיה. בימים ההם הסתפקו בגליון קמץ מלא ידיעות קטנות וקצרות, שהיה נמפר ברחובות הראשים על ידי אביונים הפובלים ברחוב במחיר זול מאד.

נמר מתגנבל על הפיל.

לאחי החביבים והנעימים קוראי ה"עולם קמין"!

זה שתי שנים אשר אני לומד בבית-הספר המסחרי הרדומי. בשנה הזאת עברתי אל המחלקה השלישית. בחרף אני לומד את השפה העברית אך מעט, יען כי עלי להכין את שעורי בית-הספר האוכלים את כל היום. אבל החסרון הזה אני ממלא בקיץ, כבואי הביתה על שלשה חדשי החפש, או אני מקדיש את כל עתותי אך ורק לשפה העברית, וכמדומה לי כי כל תלמידי בתי-ספר וגמנויות עושים כמוני. בקיץ אני יושב באחוזה. בה יש שני ננים, ובהם אני מבלה כמעט את כל היום, בקריאה ובלמוד את השפה העברית.

גם מחבר אנכי לפעמים שירים או ספורים, ובכל פעם אני מראם למורי, והוא מתקנם. לעתים אני מתרנס ספורים מרוסית או מורנונית. חברים :

ל. נירוס.

בילוספוק.

חברינו היקרים קוראי ה"עולם קמין".

זה כבר הודענו אתכם, כי אנחנו לומדים עברית בעברית בבית ספר גדול, וכי יסרנו חברה בשם "פרחי ציון"; אנחנו שמחנו

„ЕВРЕЙСКАЯ ЖИЗНЬ.“

Августовская книжка, посвященная Теодору Герцлю, вышла и розслана веѣмъ подписчикамъ.

СОДЕРЖАНИЕ:

I.

Теодоръ Герцль. Л. Палерина.

II.

Герцль. Идеалы, тактика, личность. В. Жаботинскаго. — Надъ могилой. Стих. С Маршака. — Воззрѣнія Герцля на право и госудаветво. Гр. Португалова. — Altneu land и его критики. Я. Воловскаго. — Д-ръ Герцль и его эконемическія теоріи сіонистской колонизаціи Д. Пасманика. — Д-ръ Герцль и его политическія взгляды. И Эйзенбета. — Сіонистскія произведенія Т. Герцля. (Переводъ Л. Я.). — Рѣчи Теодора Герцля. — Къ кончинѣ Теодора Герцля (Болѣзнь. Последнія минуты. — Трауръ. — Голоса прессы (еврейская, иностранная, русская печать). Письма сіонистскихъ дѣятелей. — Траурныя собранія). — Афоризмы Герцля. — Послѣ смерти Герцля, Я. — Рисунки.

Цѣна Августовской книжки съ перес. 50 коп. Книгопродавцамъ обычная скидка.

Редакція и контора журнала „Еврейская Жизнь“: С. Петербургъ, Суворовскій пр, д. 3. кв. 9.

Подписная цѣна на журналъ: На год. — 4 р., на 1/2 года — 2 р. на, 3 м-ца — 1 р.

Полное собраніе сочиненій С. Г. Фруга въ 6-ти томахъ, въ приложеніе къ журналу 1 р. 20 коп. съ пересылкой.

מאד ונשבע רצון, כי למדנו לא רק לקרוא ולהבין כי אם גם לדבר עברית לכל אות נפשנו, אך היום אנחנו מודיעים אתכם, חכרינו היקרים, כי בית ספרנו הגדול נהרם כסבת איש אחד השונא את הדבור העברי. ואולם מורנו פתח בית ספר קמן אשר גם בו אנחנו מוסיפים ללמוד עברית בעברית, בתחלה למדו בבית ספרנו הגדול גם נערות רבות ואחת מהן היתה יושבת ראש בחברתנו, ועתה לומדת בבית ספרנו הקמן רק נערה אחת. כחרף שעבר קיינו עשרים אכסמפולרים „בן הילדים“, גם חתמנו על ה„עולם קמן“ לחצי שנה. העתון הזה מביא לנו תמיד עונג גדול, ולכן שלחנו היום את כסף החתימה עליו גם לחצי השנה השני, וגם כסף מחיר הספר „אדע ישראל“ לנרוזבסקי. אנחנו מקיים כי בעוד שנה אחת נדע לדבר ולכתוב עברית היטב מאד.

חברתנו הקטנה חפצה לאסף כסף ליתומי קשינוב, אך יתר הנערים אשר בעירנו אינם בעלי רחמים ואינם חפצים לתת. מורנו ספר לנו היום כי גוע וימת מנהיגי הציונים, דיר הירצל אנחנו שמענו הרבה מאד על דבר האיש הנעלה הזה, כי גם אנחנו הגנו ציונים, ולכן הצטערנו מאד על הבשורה המעציבה הזאת, אך אנחנו מקיים, כי הציונים הגדולים לא יתיאשו ויסיפו לעבוד כעוד עמנו וארצנו כבתחלה. אדינובוג (שומלנדיה).

ברנשי כבוד ובכרכת ציון
אברהם גורדון בן עשתי עשרה שנה, יושב ראש.
ליב ריפקינד בן שנים עשרה שנה, הנכאי.
משה רינדום בן עשתי עשרה שנה, המוכיר.

המיל: הוצאת „תושיה“ בורשה.
העורכים: א. ל. בן-אביגדור וש. ל. גרדון.
כתבת ה„עולם הקמן“, „הפרגו“, „הנעורים“:
Издательство „Tyusia“, Отдѣленіе „Оламъ Катанъ“, Варшава.
Verlag „Tuschijah“, Abtheilung „Olam Katan“, Warschau.

הוצאת „תושיה“
שיר זמר
קובץ שירים לבני הנעורים
מאת א. ליבושיצקי
בלוית ארבע מנגינות למקהלה ולפסנתר
בית מ. בנסמן ומ. שיינמן
עם ציורים רבים מאת ג. משורני.

תכן השירים: א) האכר והמלה. ב) פרחי אביב. ג) שיר הילד ד) הוו צנועים. ה) שירת הוקנה [עם המנגינה]. ו) אדם—הצואר. ז) רבי יוסי בן קמחא. ח) תורת הדבורה. ט) שם במקום ארזים [עם מנגינה]. י) שיר החיים. יא) הה, תנו לי כנפים! יב) געווען אים. יג) מהוונות הנביא. יד) האלון והתמורה. טו) השגה. טז) תולעת נגה וקרפדה. יז) נר הנכת. יח) בחרף. יט) השובבה. כ) שיר היקצה כא) צפור נלכדה. כב) שירי המכבים [עם מנגינה]. כג) במרכבת הקשר. כד) דמעות-אם. כה) באביב. כו) שיר הוורע [עם מנגינה]. כז) עבודה ומנוחה. כח) רועות-אביב. כט) שירת הצפור הוקנה. ל) הצפור והאלון. לא) שיבת הקוצרים העברים. לב) קור נטוי. לג) אל ציוני קמן. לד) האור לה עור, ציון.

הספר נדפס בהדור מצוין.
מחירו 75 קאפ, מבי הדר 1 ר, פארשא 10 קאפ.
האדריסה:
Изд. „Tyusia“ Варшава.
Verlag „Tuschijah“ Warschau
בע"פ: גובולימקי 7, מעון 9.

הוצאת "תושיה".

א) אוצר הלמוד העברי

חבר ע"י י. גרזובסקי וש. ל. גורדון.

לשכה ראשונה; מכינה א'. להוראת הדבור העברי לפני התחלת הקריאה עם ציורים מאת הציר ג. משורני ושעמיזמרה מאת בנסמן ומ. חפץ.

למען הסיר מלמוד השפה העברית, וביחוד נראשית הקריאה את המכניות דרוש, כי בטרם שיתחיל הילד ללמוד את הצד הטכני — הקריאה והכתיבה — של השפה — יקנה דעת חומר השפה בעצמה, את הדבור. בית הספר העברי למתחילים, או גן הילדים, צריך לשים בפני הילד את השפה העברית, שתהיה לו שפת-האם של בית הספר, כאופן שלפני התחלת הקריאה יהיה לילד אוצר הגון של מלים, אשר יספיק לו לכל צרכיו ומושגיו, אוצר אשר לא ימנע ולא ידל משפת אמו האמתית, ואחר יתחיל המורה להורות את הקריאה והכתיבה, למוד אשר ימצא בו ענין וענג, ועל כן יקנה לו על נקלה. ומכיון שהדבור קודם לקריאה דרוש שבטרם שיתחיל הילד לקרא, ידבר עברית, כזוכן, כמדה שאפשר לדרוש מילד מתחיל; אבל הדבור העברי צריך שיהיה שגור כפיו, וזהו דבר הדורש שמוש לא פחות משלשה ועד ארבעה חדשים.

והספר הראשון ל"אוצר הלמוד העברי" (הוא הספר הגדול העתיד לצאת לשכות, לשכות, סדורות וערכות בסדר מורג ובשפה מסוימת ועל פי תכנית מסודרת לכל הלמודים העבריים בבית העברי), שהוא המכינה א' ללשכה הראשונה, ערוך ומכוון לתכלית את: להוראת ראשית הדבור העברי לילדים מתחילים בבית ו בכית הספר. המכינה נחלקת לשבעים שעורים, שאפשר לעבור עליהם עם החורה והשגון בארבעה חודשים. בשעורים האלה ערוכות שיחות המורה עם הילדים בסדר טוב והדרגה דיקנית המתאימים אל המורה. נושאי השיחות הם הציורים הבאים בתוך כל שעור ושעור, ציורים המענינים את הילדים במראם כתכנם, וגם כל הדברים הסובבים את הילדים.

השיחות ערוכות לרוח הילדים באותו הסדר, באותה ההדרגה ובאותו הסגנון הדרושים להוראת ראשית הדבור העברי. בשעורים הראשונים באים משפטים קצרים ומקוטעים, בשעורים המאוחרים קצת באות שיחות יותר ארוכות, ובשעורים האחרונים באים גם ספורי ילדים קטנים.

בתוך השיחות נשלכו שירים קטנים הציוריים להיות מושרים בפני הילדים עפ"י טעמי הזמרה הבאים בסוף הספר. תכן השירים האלה הוא ברובו ספורי ילדותי; בהם ידובר על פעולות אכרי הילדים ואכרי החיות והעופות, בהם גם ספורים קטנים מחיי הילדים, ממשחקיהם ומיחסם אל חיות הבית, או מחיי החיות והעופות ביחסם זה לזה; באלה האחרונים יבאו ציורים המתאימים את תכן "השיר". ויש בהם שירים אחרים מהיי בית הספר, גם שירי משחק ושירי ילדים סתם. אבל הצד השווה בכל ה"שירים" האלה, שכולם כתובים בשפה היותר קלה, היכלה להיות מובנת לאותם הפעוטות שבעדם נכתבו.

וכמו שתוכן השירים ושפתם הם ילדותיים כן הכרו להם נעימות יפות ועליונות הקלות להיות מושרות בפני הקטנים. בשעורים האחרונים נסדרו גם משחקים אחדים בשיר ובפרוזה.

השעורים האלה ערוכים בעד המורים; ובכל זאת מצאנו לטוב לנקד ולסמנם גם בסמני המלעיל, למען אשר ישמרו המורים לבטא את המלים בנקודם הראוי ובנגינתן הנכונה. בשולי העמודים הערות והארות למורה לסמן לו את מקום הציורים שידובר עליהם בכל שיחה, וגם להורות למורים חסרי הנסיון את הדרך אשר ילכו בה בהוראתם ובשיחתם עם הילדים.

הספר הזה נועד אפוא למורים, והציורים צריכים להיות גם נגד עיניהם, למען אשר יוכלו לדבר עם הילדים על כל פרטיהם. אבל לילדים אין צורך, כמזכיר, ב"נפים" של הספר, ועל כן נסדרו הציורים בספר מיוחד, כמבואר למטה.

מהירו 1 רובל, פארטא 12 ק'.

ב) אוצר ציורים.

הספר הזה נועד לתלמידים להוראת הדבור העברי ע"פ השטה הטבעית

ערוך ע"י הנ"ל.

בספר הזה נאספו יותר ממאה ועשרים ציורים, הם הציורים הבאים בספר "אוצר הלמוד העברי", אך בלי טקסט, ורק בשולי העמודים רשומים שמות הציורים ותכנם. הציורים האלה יהיו לעיני הילדים בשעה שהמורה ישוחח עמם על אדותם, ושמעני הילדים והתרגלו גם הם בדבור עד היות הדבור העברי שגור בפיהם. ושמות הציורים ותכנם יהיו לתועלת גם להורים העבריים לחנך על פיהם את הילדים בבית בשעשועים של למוד, להחיות את השפה העברית בפיהם.

הספר נדפס על ניר משוכה ובצבעים יפים ובהדור מצויין מאד. מחירו 50 ק', פארטא 8 ק'.

ג) המזמר הקטן

קובץ שירים לילדים קטנים עם ציורים.

ערוך ע"י הנ"ל.

בקובץ הזה נאספו שירי הילדים הבאים ב"אוצר הלמוד העברי", הציוריים להיות מושרים בפני הילדים. הקובץ הזה נועד למורים להרגיל על פיהם את הילדים לשיר את השירים הללו על פה, וגם לתלמידים הודיעי ככר קרוא עברית. לכל שיר ושיר יש ציור יפה ומלבב המתאים לתכנו (הציורים הם מעשי ידי הציר ג. משורני).

הספר נדפס ניכ על ניר משוכה ובצבעים יפים ובהדור מצויין מאד. מחירו 20 ק', פארטא 4 ק'.

ד) טעמי זמרה

לקובץ "המזמר הקטן", המחברת הזאת מכילה נעימות יפות, קלות ועליונות לשיר על פיהם את שירי "המזמר הקטן".

הנגינות הן מעשי ידי המזמרים מ. בנסמן ומ. חפץ.

מחירו 30 ק', פארטא 4 ק'.

יצא לאור במהדורה שנה

תולדות עם ישראל

מראשית ימיו עד היום הזה

ערוך למען נערי בני ישראל על ידי

אלכסנדר זיסקינד רבינוביץ.

עם שאלות לתלמידים, לוח הזמנים ורשימת שמות האנשים והמקומות עפ"י סדר א"ב בסוף כל חלק ועם מלון עברי-רוסי-אשכנזי לכל הספר בסופו.

הרבנים, ג] רבי שמואל הנגיד ודורו, ד] רבי יוסף הנגיד, ה] הרב רש"י, ו] רבי יהודה הלוי, ז] רבי אברהם אבן עזרא, ח] הרמב"ם, ט] מתנגדיו ומעריציו, י] היד-החזקה, יא] דרכי הרמב"ם ומרותיו.

חלק שלישי. מימי מסעי הצלב, עד זמן התשורות התנועה הציונית החזושה.

ספר שביעי: מימי מסעי הצלב עד יציאת היהודים מאנגליה, תכן: א] מסעי הצלב — בעלי התוספות, ב] עלילות הרב — הר"י הזקן, ג] בצרפת הדרומית ובאיטליה, ד] היהודים בכבל (עירוק) ה] ממשלת רומא הקתולית, ו] הריב בין שונאי הפילוסופיה ואוהביה ז] וכוח הרמב"ן עם המוסר פבלו, ח] כדור הרשב"א, ט] הרא"ש.

ספר שמיני: מימי רבי מאיר מרוטנבורג עד גלות היהודים מספרד ופורטוגל, תכן: א] היהודים באשכנז, ב] המגפה השחורה, ג] המצב הרוחני של יהודי אשכנז, ד] היהודים באיטליה ובצרפת, ה] היהודים בספרד, ו] צמיחת הקבלה, ז] בני הרא"ש ותלמידיהם ח] הבוגרים והכותמים, ט] איזבלה ופרדיננד, י] גלות ספרד.

ספר תשיעי: מאחרי הנרוש בספרד עד צמיחת החסידות, תכן: א] גולי ספרד בארצות תוגרמה, ב] דוד הראובני ושלמה מולכו, ג] יואן ריכלין, ד] תקוני לותר, ה] אוריאל אקוסטה וברוך שניי ו] היהודים בפולין, ז] גורת ת"ת, ח] שבתו צבי וכתתו, ט] ההויה בפולין, י] רבי משה חיים לוצאטו, יא] החסידות.

ספר עשירי: מתקופת מנדלזון עד זמן התעוררות התנועה הציונית החדשה, תכן: א] הפלוסוף מנדלזון, ב] ההשכלה וקרבת העמים, ג] שלמה מימון, ד] השכלת היהודים באוסטריה, ה] שמואל דוד לוצטו, ו] מתקני הדת, ז] משה לצרוס ורות אשתו, ח] פרדיננד לסל וברתולד אוערבך, ט] השרים כרמיה, מונטיפיורי, וברון די הירש, י] חלוצי ההשכלה ברוסיה, יא] הלאומיות כעמים וב"ש, יב] חבת ציון.

חלק ראשון. מראשית ימי העם עד חרבן בית שני.

ספר ראשון: מראשית ימי העם עד גלות כבל, תכן: א] דבר אל הקוראים, ב] מראשית ימי העם עד שמואל הנביא, ג] מלוכת שאול, ד] מלוכת דוד, ה] מלוכת שלמה, ו] רחבעם-ירבעם, ז] אחרית ממלכת אפרים, ח] ממלכת יהודה, ט] ירמיהו והרבן ירושלים, י] גלות כבל, ספר שני: מן העליה מבבל עד עמוד ממלכת יהודה ברש"ז עצמה, תכן: א] העליה מבבל, ב] עזרא הסופר, ג] נחמיה, ד] כנסת הגדולה, ה] אלכסנדר מוקדון, ו] בית תלמי, ז] תחת ממשלת מלכי סוריה, ח] החשמונאים, ט] יונתן ושמעון, י] היהודים במצרים.

ספר שלישי: מוזמן יוחנן הורקנוס עד חרבן בית שני, תכן: א] יוחנן הורקנוס, ב] אלכסנדר ינאי ושלומית אלכסנדרה, ג] האחים הורקנוס ואריסותכול, ד] הורדוס ואנטיגונוס, ה] מלוכת הורדוס, ו] הלל ושמאי, ז] ארכילס, היהודים בארצות אחרות, ח] אגריפס הראשון, ט] אגריפס השני והמרד, י] אחרית המרד, חרבן ירושלים, יא] התורה והתוסר.

חלק שני. מחרבן הבית השני עד מות הרמב"ם.

ספר רביעי: מחרבן הבית השני עד חתימת התלמוד, תכן: א] רבי יוחנן בן זכאי, ב] רבן גמליאל דיבנה, ג] מרד בר-כוכבא, ד] הדרו השני לו איפ, ה] הדרו האחרון לתנאים, ו] הדרו הראשו לאמוראים, ז] אמוראי כבל, ח] האגדה, ט] מראשית ממשלת הנוצרית.

ספר חמישי: זמן רבנן סבוראי והגאונים, תכן: א] ימי רבנן סבוראי, ב] היהודים בערב, ג] הגאונים וראשי הגולה, ד] הפיטנים — האנוסים בספרד, ה] הנסתרות ומשייתו השקר, ו] התנגדות הקראים, ז] המבארים הטבעיים והמקבלים, ח] רב סעדיה גאון, ט] ממלכת הכוזרים, י] היהודים בצרפת ואשכנז.

ספר ששי: מוזמן רבי חסדאי אבן שפרוט עד מות הרמב"ם, תכן: א] רבי חסדאי אבן שפרוט, ב] ריבות המדקדקים

מחיר חלק ראשון 50 ק; מכורך 65 ק; בלי משלח.

מחיר חלק שני 55 ק; מכ' 70 ק; בלי משלוח.

מחיר חלק שלישי 95 ק; מכ' 1.10 רובל ק; בלי משלוח.

האריסה:

Издательство „ТУШИЯ“, Варшава. | Verlag „Tuschijah“, Warschau.

בע"פ: נובליפקי 7 מעון 9.

הוצאת "תושיה".

תורת הספרות

ספר מורה תורת הסגנון העברי בכלל וכל חלקי הספרות השונים בפרט עם דוגמאות רבות בפרוזה ובשירה, נבחרות מכל חלקי ספרותנו, מתקופת כתבי הקדש עד ימינו אלה.

מאת ש. ל. גררון.

מהדורא שנייה.

ר. כריינין; (10) המכתב, סגנון המכתב עם דוגמאות ממכתבי דוליצקי, המשורר מנה והמשורר י. ל. גררון.

חלק שלישי: תורת השירה: (1) משקלי השירים ככתבי הקדש עם דוגמאות; (2) משקלי השירה למשוררי ימי הביניים. אחר הפרק הזה באו דוגמאות ממבחר משוררי התקופה (א) רבי דונש בן לברט; (ב) רב האי גאון; (ג) רב שמואל הנגיד; (ד) שלמת בן גבירול; (ה) רבי משה בן עזרא; (ו) רבי יהודה הלוי; (ז) רבי אברהם בן עזרא; (ח) רבי יהודה אלחריזי; (ט) עמנואל הרומי. (8) המזיקלים החדש (עם דוגמאות רבות). (4) השירה; (5) השירה המעוררת והלקיה; (6) שירי הגיון; (7) חלקי שירת ההגיון; (א) שירי הקדש עם דוגמאות מטובי הפיוטים והפזמונים של משוררי ספרד ואשכנז; (ב) שירי חול עם דוגמאות מטובי שירי משוררינו החדשים: ביליק, ששרניחובסקי ועוד. (8) שירת העלילה (א) התבן; (ב) התכנית; (ג) הסגנון; (9) חלקי שירת העלילה; (א) האפוס (עם דוגמאות); (ב) שיר רומנטי, רומן; (ג) אידיליה עם דוגמאות של רמיה לוצצו ועוד; (ד) האגדה, עם דוגמאות של ק. שפירא, ז. יעביץ; (ה) בלדה, עם דוגמאות של שרניחובסקי; (10) המחזה או הדרמה; (א) התבן; (ב) התכנית; (ג) הסגנון; (11) חלקי הדרמה; (א) מחזה תוגה; (ב) מחזה שעשועים; (ג) המחזה; (12) השירה התורנית; (א) השירה המתארת, עם דוגמאות מאדום הבחן ומיכל בנו; (ב) השירה הממשלת, עם דוגמאות מאת יוסף הלוי, מנה, י. ל. גררון ועוד; (ג) השירה השופטת והמוכיחה; (I) האפיוגרם עם דוגמאות של בר קפרא, ריהל, אבן עזרא ועוד; (II) משלי חכמה עם דוגמאות מאת יהושע שטינברג, צבי שרשבסקי ויחז מביוב; (III) הסטירה, דוגמאות בפרוזה מאת יחזק ארטר, ובשיר מאת יליג ומיד ברנושטטר; (IV) המכתב; (V) החירה (עם דוגמאות); (18) השירה הבניינה עם דוגמאות מיליג ועוד.

מן התבן העשירי הוא אפשר לשפוט בנקל על ערכו וטובו של הספר הזה היחיד בסוגו בספרותנו, ועל התועלת הגדולה שהוא יכול להביא לצעירי עמנו החפצים לדעת את שפתנו ידיעה רבה וקצת ולדעת את ספרותנו ולהבינה הבנה שלמה ועמוקה.

הספר הזה, מלבד החמור הספרותי העשיר שהוא מכיל בקרבנו, יוכל להיות גם למורה דרך לצעירינו לדעת מה לבחר לקריאתם. כחזכורו בפעם בפעם את החכמים השייכים בספרותנו היפה.

הספר "תורת הספרות" יוכל אפוא להחשב בצדק לקורס עליון שלם ומלא להשתלכות ידיעת שפתנו וספרותנו.

הספר הזה נתקבל בתור ספר למוד לתורת הספרות העברית במחלקה העליונה של ביה"ס למורים עברים של כ"ח בפרוזה.

מחירו 1 רובל, מכורך בכר 1:15 ר"כ, מכורך הדר 1:25 ר"כ, פארטא 14 קא"פ.

רבים ושונים הם ספרי הלמוד בשפתנו המו את תורת השפה העברית להלכה ולמעשה, אך כולם יחד סובבים רק על ציר אחד. הם מורים דעת השפה העברית להשתמש בה על פי חקי הקדוק, אך אין עוד ספר למוד להורות דרכי הסגנון הספרותי בכלל ותורת הספרות לכל חלקיה בפרט. את החסרון הגדול הזה בא למלא הספר החדש הזה. הספר הזה מכיל תורה שלמה של הספרות במובנה היותר רחב: הוא מורה תורת הסגנון הספרותי, הפרוזה והשיר, לכל חקיותיו, ואת תורת הספרות בעצמה לכל חלקיה השונים. ואולם לא חוקים ודינים יבשים מכי האספר הזה להוגים בו, כי מלא הוא דוגמאות קטנות וגדולות (הכל לפי הענין) ממבחר ספרותנו העתיקה והחדשה, עד אשר מלבד ערכו הלמודי הגדול יש לו גם ערך גדול בתור הריסטומטיה המכילה בתוכה את מבחר עניני ספרותנו ככל מקצועותיה השונים.

הספר הזה מכיל בקרבו שלשה חלקים וסבוא: (א) תורת הסגנון; (ב) תורת הפרוזה; (ג) תורת השירה.

וזהו תכן עניניו בקצור:

המבוא הוא בן שנים עשר פרק: (1) הטבע והאקטיות; (2) האמנות וחלקת לשתיים; (3) האמנות היפה וסעיפיה; (4) תורת הספרות; (5) המלים; (6) הכור מלים, משפט; (7) המשפט; (8) חלקי המשפט; (9) המשפטים; (10) משפט ראשי, צדדי ומרכב; (11) המאמר (Periode); (12) המאמרים.

חלק ראשון: תורת הסגנון: (1) הסגנון בכלל; (2) הסגנון הפרוזה; (3) הסגנון השירי; (א) הצלול, (ב) מכנה המשפטים, (ג) החמור. בפרקים האלה מובאים דוגמאות רבות מספרותנו השירית העתיקה והחדשה. (4) החבדל שבין הסגנון הפרוזה לסגנון השירי. אחר כן באה שורה ארכה של דוגמאות נבחרות לסגנון הפרוזה, ואלה הן: (א) סגנון המשנה; הבאת ככורים, שמחת בית השואבה; (ב) סגנון המדרש; מפתיהתא דאיכה רבתי, (ג) סגנון תשובות הגאונים; מרב עמרם גאון ומרב האי גאון; (ד) סגנון הרמב"ם; מספר המדע; (ה) רבי יהודה אלחריזי; (ו) רבי עמנואל הרומי; (ז) רבי ידעיה הפגני; (ח) שלמה פפנהיים; (ט) יצחק ארטר; (י) כרדכי אהרן גינבורג; (יא) אברהם מפו; (יב) קלמן שולמן; (יג) פרץ סמולנסקין; (יד) משה ליב לילינגבלום; (טו) א. בן-יהודה; (טז) מ. פינס; (יז) זאב יעביץ; (יח) דוד ילין; (יט) יהודה גרוזובסקי; (כ) מנדלי מוכר ספרים; (כא) אהרן העם; (כב) בן-אביגדור; (כג) י. ל. פרץ; (כד) דוד פרישמן; (כה) ראובן כריינין.

חלק שני: תורת הפרוזה: (1) הפרוזה; (2) חלקי הפרוזה; (3) סקרישה (Beschreibung); (4) חלקי הפרשה עם דוגמאות: האריה, הכים (גרוזובסקי), אשר המים בא מסרה (פרייטמן), (5) כתבי ספע; דוגמא: בקרים, מאת בנימין מנדלשטם; הגאון מוילנה (כרטרסטיקה); מאת ר. כריינין; (6) הספור; (7) חלקי הספור; דוגמאות: ערב ספס במושב-זאב יעביץ, חרבן ירושלים-א. ז. רבינוביץ; (8) המאמר (Pascyждение); דוגמא ממאמרי אחר העם; (9) הבקרת; דוגמא: סמולנסקין בתור מספר-

ה"עולם קטן" לשנת תרס"ה, שנה רביעית.

הורים ומורים! הנה מלאו שלש שנים ל"עולם קטן" העתון היחיד והמיוחד לילדים העבריים. במשך העת הזאת השתדלנו בכל יכולתנו ולא הישבנו עמל ויגיעה גם פורנו סכומי כסף גדולים להיטיב לה לפארו ולשכללו בתכנו, בסגנונו ובמראהו החיצוני, למען אשר יתאים לתעודתו: להיות למזון רוחני-טוב ומועיל ועם זה נעים קל ונוח לעכול לקוראיו הקטנים.

ואולם אם עלה בידנו במדה ידיעה לשפר את עתוננו ולהכשירו לנפש קוראיו הרכים לא יכלנו עד כה לסדר את משלח ה"עולם קטן" באופן שיקבלוהו הקוראים בזמנו, ובכדי להסיר גם את הקלקלה הזאת החלטנו לעשות שנוי בהוצאות ה"עולם קטן", והוא כי תחת שיצא עד כה מדי שבוע בשבוע, יצא משנת התרס"ה פעמים בחדש בתבנית גליון כפול באופן שחמר הקריאה שבו לא ימעט מאשר עד כה, ולעומת זאת יכול נכל מעתה להוציא כל גליון וגליון בעתו ובדיוק ולהמציאו לקוראיו בזמן קבוע.

אך דבר שאין צריך לאמר הוא, כי רחוקים אנו מהסתפק בתקון החיצוני הזה, כי עוד הוסיף נוסף לשכלל את ה"עולם קטן", בתתנו בו ספורים מלבבים, אנדות מלאות יופי והן ושירים נעימים, מצוינים בסגנונם ובשפתם, ואולם למען אשר נוכל להוציא את חפצנו זה לפעולות דרוש שגם אתם, הורים ומורים עברים, תהיו לנו לעזר בדבר הזה — בהרבותכם מספר הקוראים והמנויים של ה"עולם קטן", כי הנה עד עתה — למה נכחד את האמת המרה תחת לשוננו? — עד עתה אחרי שלש שנות עבודה רבה ואחרי שיער לו כבר ה"עולם קטן" קהל קוראים לא קטן — עד עתה עודנו מוכרחים להקריב קרבנות לא קטנים, בהפסידנו בכל שנה ושנה סכומי כסף גדולים, כדי שיוכל העתון להתקיים, בתקוותנו החזקה כי סוף סוף יכירו ההורים והמורים העברים את כל הטוב הצפון להנוך הדור הצעיר בעתון עברי מיוחד להם, והישיבים אנו כי כבר הגיעה העת לזאת.

יעשו נא ההורים והמורים את חובתם המה, ואנחנו נקדיש את כל כחותינו לשכלל את ה"עולם קטן" עד אשר יהיה למקור טוב ותועלת לבנינו ולמען אשר ממנו ישאנו דעת שפתנו ורנשי קדש לכל הקדוש והיקר לעמנו.

מחיר ה"עולם קטן" לשנה 4 ר"ב, לחצי שנה 2 ר"ב, ולרבע שנה 1 ר"ב.

"הנעורים" לשנת תרס"ה, שנה שנייה.

חושבים אנו ליתר לכבד את ערכו החנוכי של העתון הזה וכל הטוב והתועלת הצפונים בו לקוראיו הצעירים, שאינם יכולים עוד להסתפק בספורים, האנדות והשירים שב"עולם קטן", כי ידיעתם בשפה והתפתחותם דורשת קריאה יותר רצינית, יותר עמוקה, ונפשם הבריאה יותר נצרכת למזון יותר מבריא המה ימצאו הפעם בהנעורים המכיל בקרבו שירים, ספורים מחיי בני הנעורים העברים בכית ובכית הספר, תולדות גדולי ישראל, ספוריו והכמיו, ספורים מחיי העמים, תולדות הארצות וידיעות שונות מענינות ומועילות מאד.

מפני ההכנות הרבות הדרושות לכל מפעל חדש והמעצורים השונים הנפשים בדרך הוצאתו, לא יכולנו להוציא במשך השנה הראשונה יותר מתשע חוברות ואולם בשנה הבאה נקוה להוציא מספר החוברות במלואן.

ואולם כדי למלא רצון רבים מקוראינו הרוששים חמר קריאה חדש לזמנים יותר תכופים, מצאנו לטוב לעשות שנוי גם בהוצאת הנעורים, והוא כי תחת שיצא עד עתה בתור ירחון, חוברת אחת בחדש, נוציא מעתה שתי חוברות בחדש והיה לקוראי הנעורים חמר קריאה חדש ורענן פעמים בחדש.

השנוי הזה ידרש, כמובן, הוצאות יתרות, אך אנחנו לא נשיב אחור מפני כל ההוצאות להיטיב את העתון להשיב את קוראיו רצון.

מלבד זה נשתדל להיטיב יותר ויותר את החמר הספרותי של הנעורים שיהיה נעים ומענין ומועיל גם יחד.

מחיר הנעורים" לשנה 4 ר"ב, לחצי שנה 2 ר"ב, ולרבע שנה 1 ר"ב.

החזותמים על ה"עולם קטן" והנעורים" ביחד המחיר לשנה 7 ר"ב, לחצי שנה 3.50 ר"ב, ולרבע שנה 1.75 ר"ב, הי"ב, החזותמים על ה"עולם קטן" והנעורים" לשנה שלמה ומשלמים את מחיר החתימה בפעם אחת מראש יקבלו את שני העתונים ביחד בנחה גדולה והיא במחיר 6 רובל.